

Akkreditációs vizsgálati jelentés

a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe elveinek történő megfelelésről

vizsgált szervezet:

Agrárminisztérium

Akkreditációs Bizottság tagjai:

Mag Kornélia

Oroszlán Balázs

Tóth Péter

Dátum: 2018. augusztus 24.

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	3
2. AJÁNLÁSOK.....	6
3. Bevezetés	8
4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban.....	9
5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről	14
1. Szakmai függetlenség	14
2. Pártatlanság, objektivitás	16
3. Felhasználó-központúság	20
4. Koordináció és együttműködés	24
5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek.....	29
6. Hatékony működés	34
7. Minőség iránti elkötelezettség	38
9. Adatvédelem	46
10. Relevancia.....	51
11. Pontosság és megbízhatóság	53
12. Időszerűség és időbeli pontosság	55
13. Koherencia és összehasonlíthatóság.....	56
14. Hozzáférhetőség és érthetőség	60
6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján	64
7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban	65
I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői.....	66

1. Vezetői összefoglaló

Az Agrárminisztérium a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény alapján a miniszter irányítása és felügyelete alatt álló központi államigazgatási szerv. Az Agrárminisztérium (a továbbiakban: minisztérium), mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szerint látja el hivatalos statisztikai tevékenységét.

A minisztérium hivatalos statisztikai adatokat az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (a továbbiakban: OSAP) alapján gyűjt, melynek keretében a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, valamint a környezet- és természetvédelem egyes részterületeinek helyzetéről és annak időbeli változásáról állít elő statisztikai adatokat.

A minisztérium hivatalos statisztika előállításával kapcsolatos feladatok koordinálását a Mezőgazdaságért felelős államtitkárság alá tartozó Agrárközgazdasági Főosztály látja el, a koordináció kiterjed valamennyi, a hivatalos statisztikával kapcsolatos tevékenységre. a minisztérium hivatalos statisztikáért felelős személye az Agrárközgazdasági Főosztály főosztályvezetője.

A minisztérium az OSAP-ban elrendelt adatfelvételekkel kapcsolatos hivatalos statisztikai tevékenység végrehajtását nem kizárólag önmaga, hanem háttérintézménye bevonásával, valamint kiszervezett formában hajtja végre. Az erdészeti statisztikákkal kapcsolatos hivatalos statisztikai tevékenységet részben a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH), mint a minisztérium által felügyelt költségvetési szerv, megállapodás alapján végzi. A vadgazdálkodási statisztikák esetén a Szent István Egyetem szerződéses keretek között hajtja végre az Országos Vadgazdálkodási Adattár működtetését.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság **erősségként értékelte**, hogy az Agrárminisztérium rendelkezik a hivatalos statisztikai tevékenységet részletesen szabályozó eszközzel, a statisztikai szabályzat kiadásáról szóló 1/2018. (III.14.) FM utasítás (a továbbiakban: FM utasítás) formájában. Az FM utasítás meghatározza a minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységének szakmai és szervezeti kereteit, a statisztikai adatkezelés, adathozzáférés szabályait, a minőség iránti elkötelezettséget, a minőséggel szembeni követelményeket, valamint az adatelőállítás folyamat szakaszai közül a becslés, imputálás, ellenőrzés szabályait. Ezen túlmenően az Utasítás tartalmazza többek között a felhasználói igények megismerésével, kezelésével kapcsolatos előírásokat, a tájékoztatás, a revízió szabályait. Az FM utasításban található elvárások összhangban vannak a Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódex elvárásaival. Az eljárás során az

Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az Utasításban foglaltak összességében a gyakorlatban is megvalósulnak.

A FM utasítás hatálya kiterjed az Agrárminisztérium valamennyi a hivatalos statisztika előállításában részt vevő szervezeti egységre, valamint a statisztika előállításban részt vevő NÉBIH szervezeti egységeire egyaránt. A Szent István Egyetemmel kötött keretszerződésben az FM utasításban foglaltaknak való megfelelés jelenleg nem jelenik meg, ugyanakkor a gyakorlatban megvalósul. Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az FM utasításban foglaltakat a keretszerződés módosításával ki kell terjeszteni a vadgazdálkodási statisztikát előállító Szent István Egyetemre is.

A hivatalos statisztika előállítása objektív módon, kizárólag szakmai szabályoknak megfelelően történik, a szakmai függetlenség biztosított.

A minisztérium tájékoztatási tevékenysége szabályozott, a közzététel során is érvényesül a pártatlanság, objektivitás. A szervezet rendelkezik önálló statisztikai aloldallal, tájékoztatási naptárral, és az egyedi adatkérés lehetősége is rendelkezésre áll a felhasználók számára, ugyanakkor a kutatási célú mikroadat-hozzáférés jelenleg nem biztosított. A közzététel során elsősorban statikus táblákat publikálnak, valamint az adatok megértését támogató módszertani dokumentációk és minőségjelentések is részben elérhetőek.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság **jó gyakorlatként** azonosította a minden szakstatisztikára kiterjedő évenkénti felhasználói igényfelmérő megbeszéléseket, melyek emlékeztetői transzparens módon a felhasználók számára is elérhetőek a statisztikai aloldalon. A megbeszélések igazodnak az OSAP ütemrendjéhez, így a felmerülő igényeket be tudják építeni az adatfelvételeikbe, melyre a vizsgálat során példát is bemutatott a minisztérium.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint szintén kiemelendő az Agrárminisztérium együttműködési gyakorlata a Hivatalos Statisztikai Szolgálat (a továbbiakban: HSSz) más szerveivel. A megfelelő erőforrások biztosításához a hatékonyság szem előtt tartásával a más HSSz intézmények által kifejlesztett informatikai rendszereket is igénybe veszik, így kiemelten az elektronikus adatgyűjtés területén az Agrárgazdasági Kutató Intézet Agrárstatisztikai Információs Rendszerét. Emellett a rendszeres együttműködés a szakmai területekre is kiterjed, melynek keretében a KSH Ágazati statisztikai főosztályával rendszeres a szakmai egyeztetés a mezőgazdasági statisztikák területén, melynek keretében az Eurostat munkacsoport üléseire közös szakmai álláspontot állítanak össze, és az üléseken is lehetőség szerint közösen vesznek részt. Agrárgazdasági Kutató Intézet szakértővel szintén rendszeres egyeztetéseket folytatnak az agrárstatisztikán túl olyan általános statisztikai kérdésekről, mint a mintavétel tervezés vagy becslési módszerek.

A lefolytatott akkreditációs vizsgálat eredménye alapján a fentiekre, valamint a jelentésben részletesen kifejtett megállapításokra tekintettel az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint az Agrárminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálaton belüli tevékenysége megfelel a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvényben, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében lefektetett elveknek. Mindezekre tekintettel **az Akkreditációs Bizottság javasolja az Agrárminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.** Az Akkreditációs Bizottság által javasolt ajánlások teljes körét a 2. rész, míg az egyes elvek vonatkozásában tett konkrét megállapításokat és a megfelelés szintjét a jelentés 5. része tartalmazza.

2. AJÁNLÁSOK

1. A Kódexnek való magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium a minisztérium Alapító Okiratának módosítása révén a tevékenységei között sorolja fel a hivatalos statisztikai tevékenységet, a megfelelő kormányzati funkció szerinti megjelöléssel. (1. elv, 5. elv)

2. A Kódexnek való magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium módosítsa a vadgazdálkodási statisztika előállítására vonatkozó Szent István Egyetemmel kötött keretszerződést, hogy a Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódex elveinek való megfelelés, mint elvárás és a statisztikai szabályzat kiadásáról szóló 1/2018 (III.14.) FM utasítás megfelelő pontjai, mint kötelezettségek kerüljenek rögzítésre az egyetem statisztikai feladatellátásával szemben. (valamennyi elv)

3. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium – a jelenlegi felhasználói igényfelmérő egyeztetések megtartása mellett – valamennyi szakstatisztikára vonatkozóan hajtson végre egyeztetéseket a felhasználók szélesebb csoportjának bevonásával, azok kerüljenek dokumentálásra, továbbá mérjék, elemezzék a weboldal, és az ügyfél kommunikáció forgalmát (3. elv, 10. elv).

4. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium valamennyi, statisztikai adatelőállításban résztvevő munkatársának biztosítsa a hivatalos statisztikával kapcsolatos oktatásokat, valamint az adatvédelmi tárgyú képzéseket. Az oktatások terjedjenek ki a hivatalos statisztikával kapcsolatos kérdésekre vonatkozó átfogó ismeretanyagokra (pl. Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe, általános statisztikai módszertanok). (5. elv, 9. elv)

5. A Kódexnek történő magasabb megfelelés érdekében az Agrárminisztérium a statisztikai szabályzat kiadásáról szóló 1/2018 (III.14.) FM utasításban meghatározott statisztikai éves munkatervet készítse el, melynek keretében a szükséges pénzügyi és humán erőforrásokat, várható adatszolgáltatói terheket előzetesen tervezze meg, majd mérje és elemezze azokat, az új vagy jelentősen módosuló adatfelvételek esetén tesztelje a kérdőíveket. (5. elv, 6. elv)

6. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium valamennyi szakstatisztikájára vonatkozóan vezessen be elektronikus adatgyűjtési rendszert, ezzel elősegítve az adatgyűjtési folyamatok dokumentáltságának fejlesztését. (5. elv, 7. elv)

7. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium tervezze meg az adatgyűjtésekhez kapcsolódó minőségi elvárásokat, beleértve a

pontossági kritériumokat, továbbá az 1/2018. (III.14.) FM utasítás 7. és 11. §-ban leírtak gyakorlati alkalmazása valósuljon meg a Kódexnek megfelelően (7. elv, 11. elv)

8. A Kódexnek történő magasabb megfelelés érdekében az Agrárminisztérium vizsgálja felül a szakstatisztikai módszertani dokumentációját, valamint a minőségjelentéseket. Alakítson ki ezekre egységes struktúrát a nemzetközi és/vagy hazai gyakorlatot figyelembe véve, és valamennyi statisztikára vonatkozóan tegye közzé azokat a felhasználók számára, továbbá a használt fogalmakat, osztályozásokat a források megjelölésével együtt is minden esetben tegye hozzáférhetővé. (6. elv, 7. elv, 8. elv, 14. elv)

9. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium vizsgálja felül a mikroadatokhoz való jogosultság kiosztás gyakorlatát az ASIR rendszer esetén, hogy a megfelelő vezetői jóváhagyást követően kaphassanak a felhasználók hozzáférést az adatállományokhoz. A hivatalos statisztika előállításában részt vevő minden személlyel, beleértve a minisztériumi munkatársakat is titoktartási nyilatkozatot írasson alá a minisztérium. (9. elv)

10. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium a honlapján vagy új honlap kialakításával strukturáltabban, kereshetőbben, egységes jelöléseket alkalmazva – beleértve a revízió jelölését – jelenítse meg a statisztikai információkat, adatokat, valamint törekedjen a statisztikai közlemények és az angol nyelvű tartalom szélesítésére. (14. elv)

11. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium kutatói hozzáférés elősegítése érdekében tegye lehetővé – az adatvédelem szabályainak érvényesítése mellett – az előállított adatokhoz való minél szélesebb körű tudományos célú hozzáférést. (14. elv)

12. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében az Agrárminisztérium egészítse ki a hivatalos statisztikára vonatkozó szabályzatát az előzetes hozzáférés eseteinek a szabályozásával. (2. elv, 14. elv)

3. Bevezetés

A Hivatalos Statisztikai Szolgálat (továbbiakban: HSSz) tagjai (továbbiakban: statisztikai szervezetek) magukra nézve kötelező érvénnyel, egybehangzó támogatással fogadták el 2017 júniusában a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében (továbbiakban: Kódex) foglalt iránymutatásokat, minőségi követelményeket.

Célul tűzték ki a Kódexben foglalt elveknek, ismérveknek való lehető legteljesebb megfelelést. Ennek szellemében feladatukat úgy látják el, hogy a hivatalos statisztika hatóköre találkozzon a felhasználói igényekkel, a hivatalos statisztika fejlesztése, előállítása és közzététele magas színvonalon történjen, s a statisztikai termékek mindenki számára hozzáférhetőek és érthetőek legyenek.

Mіндеzen célok elérése érdekében a statisztikai szervezetek elkötelezték magukat a hivatalos statisztika minőségének közös, folyamatos és koordinált javítása és a megfelelés szintjének jogszabályon alapuló, rendszeres értékelése mellett. Ennek konkrét eszköze az akkreditációs eljárás, amelynek jogi környezetét és alapvető szabályait a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény és az annak végrehajtására kiadott 184/2017. (VII.5.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az akkreditációs eljárás célja, hogy egységes minőségi keretrendszerre alapozva megállapítsa, hogy a HSSz tagjai a hivatalos statisztikai tevékenységüket milyen színvonalon látják el. Az akkreditációs eljárás első szakasza az önértékelési szakasz. Az önértékelési szakasz során az akkreditációra készülő statisztikai szervezet feladata volt az önértékelő kérdőív kitöltése. Ezt követően háromtagú akkreditációs szakértői bizottság elemezte a kitöltött kérdőívet, valamint a válaszokat alátámasztó dokumentumokat, majd helyszíni interjúkat folytatott le az értékelt szervezet szakértőivel, vezetőivel. Mindezek alapján készítette el a bizottság az akkreditációs jelentését.

Az akkreditációs jelentésben rögzített megállapítások segítségével átfogó képet kapunk a szervezet hivatalos statisztikai tevékenységéről. A jelentésben ajánlások kerültek megfogalmazásra, amelyek további fejlesztési intézkedések koordinált elindításához, folytatásához szolgáltatnak kiindulási alapot a szervezet számára, a hivatalos statisztikai tevékenysége minőségének továbbfejlesztése érdekében.

Az Agrárminisztérium esetében az eljárást a bizottság tagjaiként Oroszlán Balázs (Külgazdasági és Külügyminisztérium), Tóth Péter (Központi Statisztikai Hivatal) továbbá az akkreditációs bizottság elnökeként Mag Kornélia (Központi Statisztikai Hivatal) folytatta le, melynek során a helyszíni látogatásra 2018. július és augusztus között került sor. A személyes interjúkon részt vettek körét a jelentés 1. sz. melléklete tartalmazza.

A jelentés alapján az értékelt szervezet a fejlesztési intézkedéseket saját maga számára fogalmazza meg, melyek előrehaladását a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület kíséri a továbbiakban figyelemmel.

4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban

Az Agrárminisztérium (korábban: Földművelésügyi Minisztérium, illetve Vidékfejlesztési Minisztérium) a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény alapján a miniszter irányítása és felügyelete alatt álló központi államigazgatási szerv. Az Agrárminisztérium (a továbbiakban: minisztérium), mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szerint látja el hivatalos statisztikai tevékenységét. A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V.22.) Korm. rendelet 80. § (2) bekezdés m) pontjában az Agrárminiszter feladatai között nevesítve van a hivatalos statisztikai tevékenységért való felelősség a következő szerint:

„(A miniszter az agrárpolitikáért való felelőssége keretében)

m) felel az agrárgazdaság és a környezet állapotát, valamint annak változását bemutató hivatalos statisztikák előállításáért, közzétételéért és fejlesztéséért.”

A 94/2018. (V.22.) Korm. rendelet 116. §-a alapján az innovációért és technológiáért felelős miniszterhez tartozik a hulladékgazdálkodás, vagyis ez a terület a Földművelésügyi Minisztériumból 2018. július 3. napjával átkerült az Innovációs és Technológiai Minisztériumba. Ez a változás ugyanakkor nem érinti a hivatalos statisztikai tevékenységet, mivel a hulladékgazdálkodási információs rendszerek adminisztratív és nem statisztikai nyilvántartások, amelyekből korábban sem a minisztérium, hanem a KSH készített hivatalos statisztikai adatokat.

A minisztérium hivatalos statisztikai adatokat az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (továbbiakban: OSAP) alapján gyűjt. Az Agrárminisztérium a jelentés elkészítésekor aktuális 2018. évi OSAP alapján az alábbi adatgyűjtések, adatátvételek végrehajtásáért felelős a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, valamint a környezet- és természetvédelem egyes részterületeit illetően a következő nyilvántartási számok szerint:

Agrárgazdaság: 1703 sz. adatgyűjtés „Tájékoztatás az agrárgazdaság hiteleiről, és a támogatás mellett igényelhető agrárgazdasági hitelekről”

Környezetstatisztika: 1066 „Levegőtisztaság-védelmi adatok”, 1709 „Tájékoztató az országos jelentőségű védett természeti területekről és a "Natura 2000" területekről” sz. adatátvételek

Vadászati statisztika: 1261 „Vadgazdálkodási jelentés”, 1262 „Vadállomány becslési jelentés” sz. adatgyűjtések

Erdészeti statisztika:

- 1254 „Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésről”
- 1255 „Erdővédelmi kárbejelentő lap
- 1257 „Nettó fakitermelés”
- 1259 „Az erdei fatermékek termelése és készletváltozása”
- 1260 „Jelentés a fakitermelésről és a fafeldolgozásról” sz. adatgyűjtésekés
- 1256 „Jelentés az erdészeti szaporítóanyagokról” sz. adatátvétel

Az egyes adatgyűjtések és adatátvételek részletes leíró adatai megtalálhatóak a KSH honlapján.

A minisztérium az OSAP-ban elrendelt adatfelvételekkel kapcsolatos hivatalos statisztikai tevékenység végrehajtását – a lenti kivételekkel – nem kizárólag önmaga, hanem háttérintézménye, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) bevonásával, valamint kiszervezett formában hajtja végre.

Az agrárgazdaságra vonatkozó Agrárgazdaság hitelei (OSAP 1703) adatfelvételt a szervezet önállóan, más intézmény bevonása nélkül hajtja végre. A statisztikai adatelőállítási folyamaton belül az adatgyűjtés és feldolgozás folyamatszakaszoknál az Agrárgazdasági Kutató Intézet (továbbiakban: AKI) Agrárstatisztikai Információs Rendszerét (továbbiakban: ASIR) használja. Az együttműködés kizárólag a rendszer használatára terjed ki, az AKI a minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységében nem vesz részt. A környezetstatisztikai adatfelvételeket, melyek adatátvételeken alapulnak a minisztérium szintén önállóan, más szervezet bevonása nélkül látja el.

Az erdészeti statisztikákkal kapcsolatos hivatalos statisztikai tevékenységet a Földművelésügyi Minisztérium és a NÉBIH között 2018-ban kötött megállapodás alapján részben a NÉBIH, mint a minisztérium háttérintézménye végzi. A NÉBIH évtizedek óta végzi az erdészeti statisztikára vonatkozó adatok előállítását, formalizált megállapodást azonban csak 2018-ban kötött erre vonatkozóan a minisztérium. A megállapodás pontosan szabályozza, hogy a NÉBIH-nek mely statisztikai részfolyamatokat kell elvégezni, a szakmai felügyeletet az Agrárminisztérium Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztálya látja el. A szakmai felügyelet keretében az Agrárminisztérium Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztálya bármikor adhat szakmai utasítást, kérhet beszámolót,

tájékoztatást a NÉBIH-től, emellett kérheti az adatfelvétel megváltoztatását vagy új adatfelvételt indíthat el. Emellett az adatok publikálás előtti jóváhagyása, az adatok közzététele a minisztérium hatáskörében marad.

A vadgazdálkodási statisztikákkal kapcsolatos hivatalos statisztikai tevékenységet a Vidékfejlesztési Minisztérium – Szent István Egyetem (továbbiakban: SZIE) között 2013-ban kötött keretszerződés alapján részben a SZIE végzi. A minisztérium jogelődjének megbízásából a Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézetében 1993 óta folyik az Országos Vadgazdálkodási Adattár (Vadgazdálkodási Adatbázis és Információs Rendszer) kialakítása, melyből a hivatalos statisztikák előállnak. Az Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA) létrehozását és alkalmazását a vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény rendelte el (48. §). A hivatalos statisztikához kapcsolódó feladatmegosztás értelmében a SZIE hajtja végre a statisztikai adatgyűjtéseket, dolgozza fel az adatokat, biztosítja és fejleszti az ehhez szükséges informatikai eszközöket. Az Adattár működtetésének ügyrendjét ugyanakkor a minisztérium Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztálya hagyja jóvá. Emellett a statisztikai adatok publikálás előtti jóváhagyása, az adatok közzététele a minisztérium hatáskörébe tartozik.

Az minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységének szabályozásáról A statisztikai szabályzat kiadásáról szóló 1/2018. (III.14.) FM utasítás (a továbbiakban: FM utasítás) rendelkezik. Az FM utasítás az alábbi elemekre vonatkozóan tartalmaz előírásokat:

- meghatározza a minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységének a célját;
- a statisztikai tevékenység jogi és szakmai kereteit, beleértve a Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódexnek való minél teljesebb körű megfelelést;
- a minisztérium statisztikai tevékenységének szervezeti kereteit;
- a statisztikai tevékenység szakmai függetlenségének a biztosítását;
- a hatékony működéssel és az adatszolgáltatói terhek csökkentésével kapcsolatos elvárásokat;
- a felhasználói igények megismerésével kapcsolatos feladatokat;
- a statisztikai adatok kezelésének és az adathozzáférés szabályait;
- a minőségi követelményeket.

A statisztikai adatelőállítási folyamat szakaszokkal kapcsolatban tartalmazza:

- az adatfeldolgozás során alkalmazandó becslési és imputálási eljárásokat;
- az adatok ellenőrzésére vonatkozó legfontosabb szempontokat;
- a minisztérium revíziós politikáját
- valamint a tájékoztatásra vonatkozó előírásokat.

Az FM utasítás emellett a hivatalos statisztikai tevékenységre vonatkozóan éves statisztikai munkaterv és beszámoló készítését írja elő.

A FM utasítás hatálya kiterjed a minisztérium valamennyi hivatalos statisztika előállításában részt vevő szervezeti egységére, valamint a statisztika előállításban részt vevő NÉBIH szervezeti egységeire egyaránt. A Szent István Egyetemmel kötött keretszerződésben az FM utasításban foglaltaknak való megfelelés jelenleg nem jelenik meg. Az FM utasítás 2018. március 15-én lépett hatályba, így az abban szabályozott pontok közül a gyakorlatban még nem minden elem valósult meg (pl. beszámoló csak a 2018. évre vonatkozóan fog elkészülni, jelenleg még nem elérhető). Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatás során szerzett benyomása alapján ugyanakkor a minisztérium a statisztikai adatelőállítás során a gyakorlatban követi az FM utasításban leírtakat.

A minisztériumban van hivatalos statisztikáért felelős kinevezett vezető. Az FM utasítás alapján a hivatalos statisztikai tevékenységének koordinálásáért, ellenőrzéséért és minőségének fejlesztéséért az Agrárközgazdasági Főosztály a felelős. Az Agrárközgazdasági Főosztály a Mezőgazdaságért felelős államtitkár szakmai irányítása alatt áll. Feladatainak ellátása érdekében az Agrárközgazdasági Főosztály vezetője jogosult a minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységet végző szervezeti egységei és a NÉBIH statisztikai tevékenységet végző szervezeti egységei számára szakmai, módszertani útmutatásokat kiadni és azok, illetve a statisztikai feladatok teljesítéséről tájékoztatást kérni. A minisztériumon belül a statisztikai tevékenységhez kapcsolódó feladatmegosztás alapelve, hogy a szakmailag leginkább hozzáértő szervezeti egység felel az adott szakstatisztikáért. A feladatmegosztás a következők szerint valósul meg:

- az agrárgazdaság-statisztikáért az Agrárközgazdasági Főosztály;
- a környezetstatisztikáért a Hulladékgazdálkodási Főosztály, a Környezetmegőrzési Főosztály, és a Természetmegőrzési Főosztály;
- a vadászati és erdészeti statisztikáért az Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály felel.

A fentieknek megfelelő a statisztikai tevékenység megjelenik az adott szervezeti egység feladatai között a minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatában (SZMSZ), valamint a szervezeti egységek ügyrendjeiben.

A hivatalos statisztikai tevékenység eredményeként előálló statisztikai adatokat a minisztérium minden, felelősségi körébe tartozó szakstatisztikára vonatkozóan közzétesz. A szervezet rendelkezik önálló statisztikai aloldallal, mely az államtitkárság oldalán belül a kiemelt témák között érhető el a felhasználók számára. A közzététel során elsősorban statikus táblákat publikálnak, kizárólag az agrárgazdaság hitelei témakörben jelentetnek meg statisztikai közleményt. A felhasználók számára a statisztikai aloldalon az adatokon

túl elérhető a minisztérium Tájékoztatási naptára, valamint az adatok megértését támogató módszertani dokumentációk és minőségjelentések. A minisztérium tájékoztatja az aloldalon keresztül a felhasználókat az egyedi adatkérés lehetőségéről és a hozzá kapcsolódó Önköltségszámítási szabályzatot is közzéteszi. A kutatási célra történő mikroadat-hozzáférés a minisztériumban jelenleg semmilyen formában nem biztosított.

Az Agrárminisztérium számos nemzetközi adatszolgáltatást teljesít, többek között az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK rendelet szerinti egyéb nemzeti hatóságként közvetlenül küld adatot az Eurostat részére.

5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről

1. Szakmai függetlenség

Az Agrárminisztériumban (a továbbiakban: minisztérium) a hivatalos statisztika előállítása, fejlesztése teljes mértékben független módon, kizárólag a szakmai szempontok figyelembe vételével történik. A statisztikai szabályzat kiadásáról szóló 1/2018. (III.14.) FM utasítás (a továbbiakban: FM utasítás) részletesen szabályozza a minisztériumon belüli feladatmegosztást, a hivatalos statisztikai tevékenység koordinálásért felelős szervezeti egység, az Agrárközgazdasági Főosztály vonatkozó feladatait, jogköreit pontosan meghatározza. A statisztikára vonatkozó szabályozás deklarálja, hogy a minisztérium hivatalos statisztikához kapcsolódó feladatokat a közreműködő szervezeti egységek szakmailag függetlenül látják el.

Az FM utasításban meghatározott, eddig megvalósult feladatok tekintetében feladatmegosztás a gyakorlatban jól működik. A hivatalos statisztika előállítása során a szakmai függetlenség biztosított mind a módszertani, felvételi folyamatot érintő kérdésekben, mind pedig a közzétételt illetően.

A minisztérium a szakmai függetlenség elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint megfelel.

1.1. Hivatalos statisztikát olyan szervezetek vagy szervezeti egységek állítanak elő, melyek hivatalos statisztikai tevékenysége független bármely politikai–szakpolitikai irányítási szervezettől vagy szervezeti egységtől, valamint a magánszektor szereplőitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint a hivatalos statisztika feladatmegosztásának szabályozása megfelelő, a helyszíni vizsgálatkor elhangzottak is ezt támasztják alá. Az Alapító Okirat nem, de a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendeletben a hivatalos statisztikák előállítása, közzététele és fejlesztése szerepel a miniszter felelősségei között.

A hivatalos statisztikai tevékenység koordinálásáért minisztériumon belül az Agrárközgazdasági Főosztály vezetője a felelős, aki jogosult szakmai, módszertani útmutatásokat kiadni és azok, illetve a statisztikai feladatok teljesítéséről tájékoztatást kérni a hivatalos statisztika előállításában részt vevő összes szereplőtől. A gyakorlatban a minőségjelentések és módszertani dokumentációk tartalmi elemeire vonatkozó módszertani útmutatás már bevezetésre került. A különböző szakstatisztikák végrehajtása,

az adott szakterületért felelős szervezeti egységekben történik. A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a szabályozásban leírt szakmai irányítási, koordinációs feladatmegosztás a minisztériumon belül a gyakorlatban jól működik, a hivatalos statisztikák esetén a szervezeti hierarchián túllépve, közvetlen szakmai kapcsolat van az érintett szervezeti egységek között, melyben az Agrárközgazdasági Főosztály szakmai irányítási szerepe megvalósul. A minisztérium SZMSZ-ében rögzített a statisztikai tevékenység az érintett főosztályok esetében, a szervezeti egységek ügyrendjei pedig tartalmazzák a részletes feladatokat. A munkaköri leírásokban megjelenik a statisztikai tevékenység.

Fontos ugyanakkor rögzíteni, hogy a minisztérium új SZMSZ-e elfogadás alatt van, részletek a vizsgálat időpontjában még nem ismertek, a fent bemutatott megállapítások a vizsgálat időpontjában hatályos SZMSZ-re és ügyrendekre vonatkoznak.

A minisztérium szervezetében végzett hivatalos statisztikai adatelőállítási tevékenység szakmai függetlenségét ugyanakkor mindenképpen erősítené, ha a hivatalos statisztikai tevékenység kifejezetten megjelenne az Agrárminisztérium alaptevékenységét meghatározó Alapító Okiratban is.

1.2. A hivatalos statisztikáért felelős vezető szakmai döntéseinek függetlenségét a szervezet biztosítja.

1.3 A hivatalos statisztikai feladatot ellátó (a funkcióért felelős) személyek a hivatalos statisztikák fejlesztése, előállítása és közzététele szempontjából függetlenek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az FM utasítás tartalmazza a minisztérium statisztikai tevékenységével kapcsolatos feladatmegosztást, valamint a koordinációért felelős személyként, az Agrárközgazdasági Főosztály vezetőjét jelöli ki. Az FM utasítás 5. §-a rögzíti a főosztályvezető számára a függetlenséget, miszerint a minisztérium biztosítja a statisztikai adatok előállításáért felelős szervezeti egységek statisztikai szakmai függetlenségét.

A statisztikai adatok előállításáért és publikálásáért felelős szervezeti egységek vezetői önállóan döntenek statisztikai szakmai ügyekben, különösen az alkalmazott statisztikai módszertanok és eljárások fejlesztéséről, átalakításáról, az előállított statisztikai termékek és a tájékoztatási program tartalmáról, valamint a közlemények publikálásának időpontjáról. Előzetes egyeztetési kötelezettség a statisztikát érintően egyedül pénzügyi/informatikai kérdésekben van. A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy az FM utasításban meghatározott függetlenség a

gyakorlatban is megvalósul, semmilyen előzetes jóváhagyás nem szükséges sem a statisztikai módszereket, sem pedig a közzétételt illetően. A pénzügyi és informatikai előzetes egyeztetés a gyakorlatban eddig nem okozott problémát, nem hátráltatta a statisztikai fejlesztéseket. (Erről további információk az 5. elv értékelésénél találhatóak.)

2. Pártatlanság, objektivitás

A minisztérium az összes, általa előállított hivatalos statisztikát hozzáférhetővé teszi a statisztikai aloldalán keresztül elektronikus formában.

A hivatalos statisztikára vonatkozó FM utasítás részletesen szabályozza a statisztikai adatelőállítás folyamat pártatlanság, objektivitás szempontjából meghatározó elemeit.

A szabályozás kitér az adatfelvételnél alkalmazott módszertanok megválasztásának felelősségi rendjére, a statisztika előállítást a szakterületért felelős főosztályhoz utalva, kiemelve a szakmai függetlenség biztosítását. A tájékoztatás folyamatát, a résztvevők szakmai függetlenségét, a közlések objektivitásának biztosítását szintén szabályozza az FM utasítás. Emellett a revíziókkal szembeni legfontosabb elvárásokat is rögzíti a szabályzat, melyek összhangban vannak a Nemzeti Gyakorlati Kódex elveivel.

Az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a statisztikai adatok pártatlansága, objektivitása a minisztérium esetén a gyakorlatban az FM utasításban foglaltaknak megfelelően érvényesül. A statisztikáért felelős vezető megerősítette, hogy a mindennapi munka során a szakmai szempontok határozzák meg a statisztika előállításával, közzétételével kapcsolatos döntéseket.

A minisztérium a pártatlanság, objektivitás elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint teljes mértékben megfelel.

2.1 A hivatalos statisztikákhoz történő egyidejű hozzáférés biztosított és megkülönböztetéstől mentes. Az előzetes hozzáférés esetei szabályozottak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium az általa előállított valamennyi hivatalos statisztikai adatra vonatkozóan jelentet meg nyilvánosan elérhető adattáblát, illetve kérésre eseti adatkiadást is teljesít. A közzététel rendjét az FM utasítás Tájékoztatási fejezete tartalmazza. A szabályozás megfelel a 2016. évi CLV. törvény által elvárt, külön a statisztikai adathozzáférésre

vonatkozó szabályozásnak. A szabályozás kitér az előre definiált, statikus táblák megjelentetésének rendjére, valamint az egyedi adatkérések folyamatát is szabályozza.

A minisztérium az előállított statisztikai adatokat és közleményeket valamennyi felhasználó számára egy időben és megkülönböztetéstől mentesen teszi közzé a statisztikai aloldalon. A szabályozás értelmében a statisztikát előállító szervezeti egység csak a honlapon való publikálást követően küldheti meg a minisztérium más szervezeti egységeinek vagy szervezetén kívülre az adatokat.

Az adatok közzétételében a hivatalos statisztika előállításában résztvevőkön kívül a Sajtóiroda érintett. A Sajtóiroda teszi ki a kért tartalmakat a statisztikai aloldalra. A gyakorlatban ez nem jelent előzetes hozzáférést vagy jóváhagyást, hanem a közzététel automatikusan, változatlanul, közvetlenül, ügyintézői szinten a koordinációért felelős Agrközgazdasági Főosztály kérésére történik.

A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy az egyidejű hozzáférés biztosítása a gyakorlatban is megvalósul. Előzetes hozzáférés jelenleg egyik statisztika esetén sem biztosított, sem belső, sem külső felhasználói igény ezzel kapcsolatban nem jelentkezett. Az esetlegesen felmerülő előzetes hozzáférési kérések megfelelő kezelése érdekében a bizottság javasolja, hogy készüljön szabályozás ezekre az esetekre.

2.2 A hozzáférhetőség szabályozása nyilvános.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium hivatalos statisztikáinak közzététele szabályozott, a nyilvánosság számára elérhető. A vonatkozó FM utasítás Tájékoztatási fejezete szabályozza a közzétételt, beleértve az egyedi adatkérések menetét.

A szervezet rendelkezik önálló statisztikai aloddallal, melyen a felhasználók a hivatalos statisztikai adatokon túl, az érthetőséget támogató információkat (módszertani dokumentációk, minőségjelentések, felhasználói igényfelmérések dokumentumai) is elérhetnek.

A szervezet rendelkezik Tájékoztatási naptárral, melynek összeállítását, közzétételét, valamint az esetleges módosítások menetét az FM utasítás szintén szabályozza. A naprakész Tájékoztatási naptár a honlapon letölthető formában áll a felhasználók rendelkezésére.

Az egyedi adatkérés menetéről a statisztikai aloldalon kapnak tájékoztatást a felhasználók, a vonatkozó Önköltségszámítási szabályzat szintén megtalálható a honlapon. Egyedi adatkérés a gyakorlatban jellemzően a minisztériumi belső felhasználók részéről érkezik, egyedi statisztikai táblák vagy elemzések előállítására. A külső egyedi igények száma elenyésző az eddigi tapasztalatok alapján. Az adatigénylés menete a folyamatban résztvevők számára teljes körűen ismert.

A vizsgálat során a bizottság megállapította, hogy a gyakorlatban a felhasználók számára a hozzáférhetőséggel kapcsolatos információk nyilvánossága megfelelő.

2.3 A publikált adatok körét, a statisztikai adatelőállítás folyamatát és az adatok közzétételi módját kizárólag szakmai döntések határozzák meg; a statisztikai közlemények kizárólag szakmailag, módszertanilag megalapozott kijelentéseket tartalmaznak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium által gyűjtött adatok körét az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII.13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OSAP Korm. rendelet) határozza meg, valamint az OSAP Korm. rendeleten kívüli adatfelvételek (1255, 1256, 1261, 1262 sz.) alkotják.

Az adatfelvételeknél meghatározott adatkörök alapján az Agrárminisztérium önállóan határozza meg, hogy milyen módszertan szerint és milyen csoportosításban állítja össze és teszi hozzáférhetővé a statisztikai adatokat.

A módszertani szakmai függetlenséget a statisztikai tevékenység során a vonatkozó FM utasítás 5. §-a szabályozza, miszerint „A statisztikai adatok előállításáért és publikálásáért felelős szervezeti egységek vezetői önállóan döntenek statisztikai szakmai ügyekben, különösen az alkalmazott statisztikai módszertanok és eljárások fejlesztéséről, átalakításáról, az előállított statisztikai termékek és a tájékoztatási program tartalmáról, valamint a közlemények publikálásának időpontjáról.”

A szabályozáson túl a hivatalos statisztika előállításának feladatmegosztása is nagymértékben elősegíti, hogy az adatelőállítási folyamatban a szakmailag legmegfelelőbb módszertanokat alkalmazzák. A minisztériumban a szakstatisztikák előállításáért az adott téma szakfőosztálya a felelős, így az adott területen a legjobb szakértők felelősek a módszertanok meghatározásáért. Ugyanakkor az Agrárközgazdasági Főosztály szakmai, módszertani útmutatásokat jogosult kiadni és azok, illetve a statisztikai feladatok teljesítéséről tájékoztatást kérni.

Az egyes szakstatisztikák esetén a nemzetközi és hazai módszertanokat folyamatosan nyomon követi a minisztérium. A környezetstatisztikát teljes mértékben a nemzetközi jogszabályok határozzák meg, az adatfelvétel végrehajtása ehhez igazodik. Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodásra vonatkozó statisztikák esetén is a

rendelkezésre álló nemzetközi módszertanokat adaptálja a hazai felvételek esetén. Az agrárgazdaság hiteleire vonatkozó statisztika esetén nincs nemzetközi módszertan, mivel hazai felhasználói igények kielégítésére hozták létre az adatfelvételt. A módszertan kialakításánál a Magyar Nemzeti Bank módszertanát adaptálták a felvétel céljának megfelelően.

Az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a minisztérium folyamatosan törekszik az adatfelvételeknél alkalmazott módszerek fejlesztésére, a szakmailag legjobb megoldások megtalálására. Ennek érdekében a HSSZ tagjai közül a KSH-val és az AKI-val rendszeresen tart egyeztetéseket módszertani kérdésekben (pl. mintavételi módszerek, becslési módszerek, a jövőben bevezetni tervezett szezonális kiigazítás módszereiről).

A hivatalos statisztikára vonatkozó FM utasítás az adatfelvételnél alkalmazott módszerek közül a becslés és imputálás módszereit szabályozza részletesen. Az FM utasítás felsorolásszerűen ad iránymutatást a becslések, imputálások során alkalmazható módszerekről. Az Akkreditációs Bizottság meglátása szerint az FM utasításban leírtak támogatják a becslések, imputálások szakszerűbb, módszertanilag megalapozott végrehajtását, ugyanakkor megfontolandó, hogy a módszertanok inkább ajánlasként jelenjenek meg a szervezetben, lehetőséget hagyva a szakmailag leginkább megfelelő, legújabb módszerek adaptálására is.

A közzétételek esetén a szervezet megkülönbözteti a tervezett és nem tervezett revíziókat. A revíziókkal kapcsolatos szabályozás az FM utasítás 12. §-ban érhető el a felhasználók számára. A minisztérium jelenlegi gyakorlata szerint csak nem tervezett revíziókat hajt végre, melynek leggyakoribb oka az utólagos beérkezés. A revíziókat az adattáblákban jelölik a felhasználók számára, azonban ennek módja nem egységes, a felhasználók számára nehezen követhető. Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a revíziókra vezessenek be egységes jelölést, beleértve a revízió indokának leírását is, és az adattáblákon túl is jelezzék a felhasználók számára a revízió tényét. (pl. Tájékoztatósi naptárban vagy a nyitóoldalon az adatkörök mellett jelölve)

Az önértékelő kérdőívben megadott információk, valamint a helyszíni látogatáson tapasztaltak alapján az Akkreditációs Bizottság úgy látja, hogy a statisztikai adatokra vonatkozó közlemények, adatkiadások tartalma tekintetében a szakmai szempontok teljes körűen érvényesülnek, az FM utasításban leírt önálló döntési jogkör hatékonyan megvalósul.

2.4 A hivatalos statisztikai közlemények tartalma és megjelenítése elvállik az intézmény egyéb közfeladataitól és azok ellátása során tett nyilatkozataitól, intézkedéseitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A statisztikai adatokhoz való hozzáférés a felhasználók számára a statisztikai aloldalon biztosított, illetve egyedi adatkérések teljesítésével történik.

Az FM utasítás szabályozza, hogy a statisztikai közleményeknek el kell különülniük a minisztérium többi közleményétől. Az utasítás 13. § (4) bekezdés értelmében „a statisztikai közleményeket a tárgyilagosság, pártatlanság, politikai állásfoglalástól mentesség biztosítása céljából el kell különíteni a Minisztérium egyéb közleményeitől.”

A statisztikai aloldal a Mezőgazdaságért felelős államtitkárság oldalán belül a kiemelt témák között jól elkülönülten helyezkedik el. A statisztikai aloldalon kizárólag a hivatalos statisztikai adatok, valamint a felhasználók számára releváns statisztikákat érintő információk szerepelnek.

Az Akkreditációs Bizottság az eljárás során megállapította, hogy a szabályozásnak megfelelően a gyakorlatban teljesül a statisztikai adatok elkülönítése a szervezet más közleményeitől mind tartalmában, mind az elérésben. A statisztikai táblázatok esetén javasolt valamilyen megkülönböztető, egységes jelölés alkalmazása, hogy a felhasználók számára egyértelmű legyen (a letöltést követően is), hogy az adott adat a minisztérium hivatalos statisztikája.

3. Felhasználó-központúság

A minisztérium az általa előállított összes hivatalos statisztikai adatot valamilyen formában hozzáférhetővé teszi a felhasználói számára. Elsődleges közzétételi csatorna az elektronikus forma, a Mezőgazdaságért felelős államtitkárság oldalán működő statisztikai aloldalon teszik közzé az adatokat. A felhasználók minél hatékonyabb kiszolgálása érdekében a minisztérium a KSH honlapján – a KSH Tájékoztatási adatbázisában, STADAT rendszerében – is jelentet meg adatokat, illetve egyedi adatigényeket is teljesít. Az adathozzáférés rendje az FM utasításban részletesen szabályozott.

A minisztérium számára a felhasználó-központúság kiemelten fontos, az FM utasítás szabályozza, hogy az OSAP ütemtervéhez igazodva valamennyi statisztikai területen évente felhasználói igényfelmérő megbeszéléseket kell tartani. Ezekon az egyeztető megbeszéléseken kérdezik meg a felhasználókat az adatokkal való elégedettségükről, illetve a megbeszélétek alapján módosítják adatgyűjtéseiket. A 2019. évi adatfelvételek előkészítése során 2018 áprilisában konzultációkra került sor többek között a Magyar Bankszövetség, kereskedelmi bankok, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, erdészeti szakmai szervezetek, a Szent István Egyetem, illetve a minisztérium adatelőállításban részt vevő főosztályainak képviselőivel. Ezekről emlékeztető is készült,

melyeket honlapjukon közzé is tettek. Más felhasználók bevonásával ugyanakkor nem történt elégedettségmérés.

Honlapjuk látogatottságát nem mérik, így annak elemzése sem történik meg. A KSH honlapján megtalálható adatok letöltöttségét szintén nem figyelik, továbbá az ügyfél kommunikáció forgalmát sem mérik.

A minisztérium a felhasználó-központúság elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint részben felel meg.

3.1 A statisztikai szervezetek törekednek a felhasználók és igényeik megismerésére, dokumentálására.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A felhasználók és igényeik megismerése kapcsán a minisztérium tartott igényfelmérő megbeszéléseket erdészet, vadászat és agrárgazdaság hitelei témákban. A megbeszéléseken a felhasználók főbb csoportjai (minisztériumi főosztályok, szakmai szervezetek, egyetemek, kutatóintézetek) vettek részt. Az egyeztetésekről emlékeztetők készültek, melyeket a minisztérium honlapján is megjelentettek. Hiányosságként jelentkezett, hogy három megbeszéléshez kapcsolódóan nem csatoltak jelenléti ívet, így nem volt egyértelmű, hogy kik vettek részt a megbeszéléseken.

A felmerült felhasználói igényeket a tervezésnél figyelembe veszik, indokolt esetben az igények beépültek a különböző adatgyűjtésekbe. Kiemelendő, hogy a gyakorlati megvalósulás mellett a felhasználói igények kielégítéséről az FM utasítás 7. § is rendelkezik. A felhasználók kapnak visszacsatolást a gyűjtött adatokról, továbbá az esetleges hiányosságokról is.

A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a kiemelt felhasználói csoportokat keresik meg, mások nem kerültek egyelőre a látókörbe. Az igényfelmérő megbeszélésekre 2018-ban került sor először ebben a formában az OSAP tervezéssel kapcsolatosan, de korábban is voltak egyeztetések. Környezetstatisztika témakörében nem volt ilyen jellegű megbeszélés, ezen adatok előállítását alapvetően a kapcsolódó európai uniós jogszabályok determinálják. A látogatás során a hiányzó jelenléti ívek pótlására részben sor került.

Összességében a minisztérium a felhasználó igényekre tudatosan reagál, a megbeszélések alapján került sor adatgyűjtések megszüntetésére, illetve meglévő adatgyűjtések kiegészítésére is.

3.2 A felhasználók statisztikai termékekkel és szolgáltatásokkal való elégedettségét szisztematikusan és rendszeresen mérik, értékelik, az eredményeket kommunikálják, valamint felhasználják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium az igényfelmérő megbeszéléseken kérdez rá a felhasználóknál a statisztikai termékekkel és szolgáltatásokkal való elégedettségre. A megbeszélések eredményeit kommunikálják, az emlékeztetők a honlapon mindenki számára elérhetőek. Az elhangzottak, megbeszélések alapján fejlesztik az adatgyűjtéseiket, bővítik az adatszolgáltatók körét, változtatják az adatköröket. Az adatfelvételek közül megszüntetésre kerültek azon statisztikák, amelyekre más forrásból is elérhetőek adatok.

Az igényfelmérő megbeszéléseken felmerülő kérdések nyomon követése az Agrárközgazdasági Főosztály feladata.

A felhasználók körében jelenleg nincs kérdőíves felmérés. A helyszíni látogatás során említésre került, hogy ez idáig úgy vélték, hogy a kérdőíves felméréssel járó időráfordítás nem térülne meg, az igények ilyen típusú felmérésének eredményei nem lennének relevánsak. A figyelembe vett, és a nem figyelembe vett igényekről nem rendelkeznek összesítéssel.

Az Akkreditációs Bizottság hasznosnak találná az elvnek való magasabb szintű megfelelés érdekében, ha az igényfelméréseket strukturált, előre meghatározott, egységes tematika mentén hajtánák végre, és a kulcsfelhasználókon túl is gyűjtenének információkat az elégedettségről. Az egyeztető megbeszéléseket megelőzően hasznos lenne a felhasználók körében az igényfelmérő kérdőívek kitöltése, amelyek alapján időben megszülethetnek a szükséges döntések.

3.3 A statisztikai adathételek tervezésénél figyelembe veszik a felhasználói igényeket.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az FM utasításban foglaltaknak megfelelően az OSAP ütemtervhez igazodva kell végrehajtani valamennyi szakstatisztika területén a felhasználó igényfelméréseket, hogy a felmerült igényeket, véleményeket a tervezés során figyelembe tudják venni.

A statisztikai adatfelvételek tervezésénél figyelembe veszik a felhasználói igényeket, erre példa, hogy az igényeknek megfelelően kibővítették az agrárgazdaság hiteleit bemutató adatgyűjtést: 2015-től az egyéni gazdaságok teljes hitelállományára, 2016-tól a gazdasági szervezetekre is gyűjtene adatokat. Az erdészeti statisztikák esetében 2018-tól három adatgyűjtés szűnt meg az erőforrások jobb felhasználása érdekében, illetve azért, mert a felhasználók nem igényelték az adatfelvételekben gyűjtött mélységű adatokat, továbbá ezek megbízhatósága is kérdésessé vált. A felhasználók megelégedtek más szervezetek hasonló témájú, de kevésbé részletes adataival. Az agrárgazdaság hiteleit bemutató adatgyűjtés a jövőben tovább bővül: szintén felhasználói igények alapján külön fognak információkat gyűjteni a lízingekre vonatkozóan és az adatgyűjtés a lízingcégekre is ki fog terjedni.

A helyszíni látogatás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az adatkörök 2019-es bővítése nem jelent jelentős többletterhet az adatszolgáltatók számára, mivel az adatszolgáltatók a kért adatokat automatikusan elő tudják állítani a nyilvántartásaikból, miután ezen információkhoz csak néhány plusz lekérdezést kell elkészíteniük. Ugyanakkor ezek az információk máshonnan jelenleg nem érhetőek el a felhasználók számára.

3.4 A felhasználókkal való párbeszéd különböző kommunikációs csatornákon keresztül biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az ismerv elvárásainak megfelelően létezik olyan kétirányú csatorna, ahol a felhasználók kapcsolatba léphetnek a minisztérium hivatalos statisztikai adatok előállításáért felelős szakértőivel. A minisztérium központi email címen fogadja a statisztikákat érintő felhasználói megkereséseket, az elérhetőség a honlap statisztikai aloldalán megtalálható. Telefonon csak az ismert szakértőket tudják elérni a felhasználók, ugyanakkor a megkeresés ezen formája nem jellemző.

A honlap látogatottságát nem mérik, így az információk elemzésére sem tud sor kerülni. A KSH honlapján elérhető adatokhoz kapcsolódó letöltési statisztikákat eddig nem kérték el, de a jövőben tervezik ezen információk hasznosítását.

A minisztérium jelenleg nem üzemeltet közösségi médiafelületet, és nem is tervezi olyan oldal létrehozását, amelyen statisztikai információk lennének megtalálhatóak.

A Bizottság pozitív irányú előrelépésnek értékelte az új statisztikai aloldallal kapcsolatos terveket, amelynek megvalósulása után már nem az Mezőgazdaságért Felelős államtitkárság oldaláról, hanem önálló oldalként lesznek elérhetőek a statisztikai tartalmú információk.

A helyszíni vizsgálat alkalmával kiegészítésként megállapításra került, hogy az Agrárközgazdasági Főosztályon a központi email címre beérkező kéréseket, kérdéseket több szakértő is figyeli, így a gyors és hatékony válaszadás lehetősége biztosított.

Az Akkreditációs Bizottság által kialakított álláspont szerint az ismervnek történő teljes körű megfeleléshez szükséges, hogy az adatkéréseket, adatkiadásokat dokumentálják, illetve mérjék a statisztikai aloldal látogatottságát, továbbá figyeljék a KSH honlapján elérhető adatok letöltési statisztikáit is.

4. Koordináció és együttműködés

A minisztérium tagja az Országos Statisztikai Tanácsnak (OST) és a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületnek (NSKT).

A minisztérium belül az Agrárközgazdasági Főosztály az a szervezeti egység, amely ellátja a belső és külső koordinátori feladatokat a hivatalos statisztika tekintetében. A szabályozás szerint a főosztály vezetője felel a KSH-val és a HSSz többi tagjával való kapcsolattartásért, a minisztérium statisztikai tevékenységének képviselőjéért.

A gyakorlatban a minisztérium a HSSz tagjai közül legszorosabban a KSH-val és az AKI-val működik együtt a statisztikákat érintő módszertani kérdések megvitatásában, az adatfelvételeket, közzétételt támogató informatikai eszközök közös használatában. Az együttműködés ezen túlmenően kiterjed a nemzetközi szakmai fórumokon képviselt álláspontok kialakítására, valamint a fejlesztésekben való közös részvételre.

A minisztérium a statisztikai tevékenységében érintett háttérintézmények, külső partnerek – az erdészeti statisztika területén a NÉBIH, a vadgazdálkodás területén a SZIE – szakmai munkáját hatékonyan koordinálja, felügyeli a gyakorlatban.

Szabályozás szintjén a NÉBIH tevékenységére is kiterjed a hivatalos statisztikára vonatkozó FM utasítás, így a Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódexnek való megfelelés a háttérintézménnyel szembeni elvárások között megjelenik. Ugyanakkor a SZIE esetén a statisztikai tevékenységre vonatkozó keretszerződés nem tartalmazza az Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódex elveinek való megfelelést, így annak módosítását az Akkreditációs Bizottság szükségesnek tartja a jobb megfelelés érdekében.

A minisztérium a koordináció és együttműködés elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint részben felel meg.

4.1 A statisztikai szervezetek szorosan együttműködnek egymással.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium rendszeresen, aktívan részt vesz az NSKT üléseken. Az NSKT munkacsoportok közül a „Statisztikai feladatok elvégzéséhez szükséges humánerőforrás fejlesztés közös kérdései a HSSz-ben” munkacsoportba delegált tagot a minisztérium. A KSH meghívása alapján részt vesznek egyéb fórumokon (pl. szakstatisztikák osztályozási rendszerének bemutatása, felülvizsgálata, OSAP workshop), és nyitottak minden ilyen típusú együttműködésre.

A KSH Ágazati statisztikai főosztályával rendszeres a szakmai egyeztetés a mezőgazdasági statisztikák területén, az Eurostat munkacsoport üléseire közös szakmai álláspontot állítanak össze, és az üléseken is lehetőség szerint közösen vesznek részt. A kiemelt adatfelvételek esetén, mint például az Agrárcenzus, Gyümölcsös ültetvények összeírása már a tervezés folyamatába is bekapcsolódik a minisztérium, továbbá környezetstatisztikák előállításánál is szoros a minisztérium és a KSH kapcsolata. A Gyümölcsös ültetvények összeírása során a KSH a minisztérium igényeinek megfelelően öt gyümölcsfajjal egészítette ki a kötelezően összeírandó gyümölcsfajokat. A KSH-val az együttműködés emellett kiterjed a közzétételre is, miszerint a KSH Tájékoztatási adatbázisában és STADAT rendszerében is publikálásra kerülnek a minisztérium bizonyos statisztikái (agrárgazdaság hitelei, környezetstatisztikai adatok)

A HSSz tagjai közül a minisztérium háttérintézményével az AKI-val rendszeres és szoros az együttműködés a különböző módszertani kérdéseket illetően. A felmerülő felhasználói igények kielégítése érdekében a legjobb módszertan megtalálásához az AKI nyújt rendszeresen támogatást. A szakmai támogatás mellett kiemelendő, hogy a minisztérium az AKI ASIR rendszerén keresztül hajtja végre az agrárgazdaság hiteleire vonatkozó adatgyűjtését, és az adatok feldolgozását. A jövőben az ASIR rendszerbe további adatfelvételek bevonása fog megtörténni. A helyszíni ellenőrzés során kiderült, hogy a minisztérium és az AKI között az együttműködés tartalmára, témáira vonatkozóan nincs együttműködési megállapodás, kizárólag az ASIR rendszer használatára vonatkozóan. A módszertani kérdésekben az együttműködés eseti megkeresések alapján történik, azonban mivel az AKI a minisztérium által felügyelt költségvetési szerv, ez a gyakorlatban nem okoz problémát. Az ASIR rendszer használata jó példának tekinthető, hiszen költséghatékony módon, az adatvédelmi és szakmai szempontok maximális betartásával sikerült a minisztérium elektronikus adatgyűjtésre való fokozatos átállását biztosítani.

4.2 A statisztikai szervezetek a Kódex alapelveinek betartása mellett koordinálják és felügyelik a hivatalos statisztikák fejlesztésében, előállításában, közzétételében érintett háttérintézményeik munkáját.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumon belül az Agrárközgazdasági Főosztály koordinálja a hivatalos statisztikai tevékenységet, beleértve többek között az OSAP tervezést, a közzétételi folyamatokat, valamint a szakstatisztikákhoz kapcsolódó minőségjelentések elkészítését is.

A minisztérium feladatkörébe tartozó szakstatisztikák közül kettő esetben az adatfelvételt nem a minisztérium hajtja végre, hanem valamely háttérintézménye vagy szerződéses keretben külső partnere.

Az erdőgazdálkodásra vonatkozó statisztikákat a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága hajtja végre. A minisztérium és a NÉBIH közötti együttműködési megállapodás részletesen szabályozza a feladatmegosztást, valamint a NÉBIH tevékenységével kapcsolatos elvárásokat. Emellett fontos megemlíteni, hogy a megállapodás tartalmazza a Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódex elveinek való megfelelési elvárást a NÉBIH-hel szemben. Az FM utasítás 1. §-a kimondja, hogy az utasítás hatálya kiterjed a NÉBIH statisztikai tevékenységére, valamint a 4. §-a, mely a minisztérium statisztikai tevékenységének koordinációjáról szól, kifejezetten kimondja, hogy az Agrárközgazdasági Főosztály vezetőjének szakmai koordinálási, irányítási jogköre a NÉBIH statisztikai tevékenységére is kiterjed.

A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a NÉBIH statisztikai tevékenységére vonatkozóan a minisztérium szakmai irányítási, ellenőrzési és koordinátori tevékenységei a gyakorlatban hatékonyan megvalósulnak. A szakmai, módszertani kérdésekben a NÉBIH nem dönt önállóan, csak a minisztériumon belüli szakmai irányítást ellátó Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály jóváhagyásával. Az erdőgazdaságra vonatkozó statisztikák közzététel előtti jóváhagyása szintén a minisztérium feladata.

A vadgazdálkodásra vonatkozó statisztikák előállítására vonatkozóan a minisztérium a Szent István Egyetemmel kötött szerződést. A szerződés részletesen szabályozza a feladatmegosztást, a feladatvégzéssel kapcsolatos elvárásokat, az adatvédelem kérdéseit. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni vizsgálat során megállapította, hogy a gyakorlatban a SZIE a vele szemben támasztott elvárásokat, az FM utasításban leírtakat teljesíti, azonban ennek a jogi keretei nem biztosítottak, az FM utasítás hatálya nem terjed

ki a SZIE statisztikai tevékenységére, valamint a szerződés nem szabályozza az FM utasításban szereplő minden pontot. A kódexnek való magasabb szintű megfelelés érdekében javasolt a SZIE-vel kötött keretszerződés felülvizsgálata, és a Nemzeti Statisztikai Gyakorlati Kódexnek való megfelelés, valamint az FM utasításban foglaltaknak való megfelelés, mint elvárás beemelése a szerződésbe.

Az AKI-val együttműködési megállapodás kizárólag az ASIR rendszer használatára terjed ki, a helyszíni vizsgálat és a megküldött dokumentumok alapján az AKI nem vesz részt a statisztikai adatelőállítási tevékenységben, ezért a megállapodás kiegészítése nem szükséges.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a gyakorlatban a koordináció hatékonyan működik. A szakstatisztikát azok állítják elő, akik szakmailag kompetensek, a koordináció, irányítás pedig egy kézben van.

4.3 A statisztikai szervezetek a korszerű statisztikai ismereteket, megszerzett tudásanyagot megosztják egymás között a szakmai fejlődés minél hatékonyabb elősegítése érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel

A minisztérium képviselői részt vesznek nemzetközi munkacsoport-üléseken, fórumokon az alábbiak szerint:

Eurostat fórumok: Agrárstatisztikával foglalkozó Igazgatók munkacsoportja (DGAS), Növényi termék statisztika munkacsoport, Gazdaságszerkezeti statisztika munkacsoport, Környezeti munkacsoport.

OECD fórumok: Agrárpiacok és kereskedelem munkacsoport, Környezeti információ munkacsoport, Erőforrás-termelékenység és hulladék munkacsoport, Környezetpolitikai teljesítményvizsgálat munkacsoport).

ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (EGB): környezeti adatokkal és mutatókkal, valamint környezetpolitikával foglalkozó munkacsoportjainak ülésein.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) alatt működik az EIONET hálózat, melynek a levegőminőségi csoportjában részt vesz a minisztérium.

A képviselendő álláspontokról minden esetben egyeztetnek a KSH-val. A nemzetközi értekezletek után úti jelentések készülnek, ezek a minisztériumon belül mindenki számára hozzáférhetőek.

A minisztérium a munkacsoport üléseken túl nemzetközi fejlesztési projektben is részt vesz, melyek tapasztalatait a saját adatelőállítási folyamatukban hasznosítják. A

környezetstatisztika területén számos nemzetközi együttműködésben megvalósuló fejlesztésben vettek részt, melynek keretében kifejlesztett módszertani útmutatókat a hazai gyakorlatra is adaptáltak (pl. anyagáramlás-számlák összeállítása, levegőminőségi szabványok és eljárásrendek kidolgozása a monitorozás egységesítése és az összehasonlítható adatok előállítása céljából). Az elmúlt időszak grantjai közül kiemelendő az élelmiszerhulladék számbavételének kísérleti kidolgozásához nyújtott Eurostat grant (a grant a KSH irányításával valósult meg, a minisztériumi szakértők megbízási szerződéssel vettek részt a projektben), mintaértékű tapasztalatok gyűjtéséhez járult hozzá, amely később más országok számára is hasznosítható.

A nemzetközi fórumokon túl a hazai tudásanyag megszerzésével kapcsolatban fontosnak tartaná a minisztérium, hogy a közszolgálati képzési kötelezettségek teljesítését részben a KSH speciális statisztikai képzéseiben való részvétellel teljesíthessék, ezzel is elősegítve a munkatársaik szakmai fejlődését.

A vizsgált szervezet részéről igényként fogalmazódott meg, hogy a KSH honlapon megjelenő módszertani tartalmakról, fejlesztésekről a KSH értesítse a HSSZ tagokat (pl. HSSZ hírlevél) valamilyen formában.

4.4 A statisztikai szervezetek összehangolt álláspontot képviselnek a nemzetközi szakmai kérdésekben.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium képviselői részt vesznek Eurostat, OECD, ENSZ munkacsoport-üléseken. A képviselendő álláspontokról minden esetben egyeztetnek a KSH-val, a közös álláspont kialakítása a cél. Az Akkreditációs Bizottság az eljárás során meggyőződött róla, hogy minden esetben sikerül összehangolt álláspontot kialakítani, abban az esetben is, ha a nemzetközi szakmai fórumon kizárólag a minisztérium képviseli az országot.

4.5 A statisztikai szervezetek együttműködnek a nemzetközi adatátadások végrehajtása során.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel,

A minisztérium több rendszeres nemzetközi adatszolgáltatást is teljesít.

Az erdészeti statisztika területén az OSAP 1254-es adatok (Beszámoló az erdősítésekről és fakitermelésről) használatosak a Nemzeti Üvegház Leltár készítéséhez, amelyet a következő szervezetek részére továbbítanak a CRF Web Application rendszeren keresztül: az ENSZ Klímaváltozás Titkárság és az Európai Környezeti Ügynökség részére.

Emellett az adatok beépülnek az ötévenként esedékes nemzetközi erdőleltárakba (Global Forest Resources Assessment /FRA/, State of Europe's Forests /SOEF/) Az adatokat

a FAO ill. a Forest Europe szervezeteknek továbbítják online módon, az FRA platform rendszere segítségével.

Az OSAP 1257-es adatok (Nettó fakitermelés) felhasználásával készül a Joint Forest Sector Questionnaire az Eurostat részére, valamint ezen adatokat is felhasználják a SOEF erdőleltárban. Az Eurostatnak történő adatátadások esetén az e-Damis rendszert használja a minisztérium.

Az erdészeti statisztika területén a fent leírt nemzetközi adatszolgáltatást az adatgyűjtéseket végrehajtó NÉBIH teljesíti. A nemzetközi adatszolgáltatásról e-mailben tájékoztatja a KSH Statisztikai koordinációs főosztályát utólag a minisztérium. Az Akkreditációs Bizottság a NÉBIH által végrehajtott nemzetközi adatszolgáltatások esetén megállapította, hogy az EDAMIS rendszerben a NÉBIH önállóan szerepel, mint adatküldő, jóllehet a minisztérium nevében jár el. A fenti hibát az e-Damis rendszer regisztrációjánál javítani szükséges.

A környezetstatisztika területén a Nagy Távolságra Jutó, Országhatáron Átterjedő Légszennyezésről szóló Genfi Egyezmény keretében ad a minisztérium éves jelentést, illetve ugyancsak éves gyakorisággal teljesíti az EU-s adatszolgáltatást. Utóbbi esetben az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) közreműködésével/koordinálásával. A védett természeti területek adataiból még az alábbi nemzetközi adatszolgáltatásokat hajtja végre a minisztérium: CDDA (Common Database on Designated Areas) adatszolgáltatás az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) felé, Natura 2000 hálózat területei adatlapjainak (SDF adatbázisának) szolgáltatása az Európai Bizottság felé.

Az Akkreditációs Bizottság a megismert gyakorlat alapján megállapította, hogy a minisztérium nemzetközi adatszolgáltatásai az elvárásoknak megfelelően történnek, a szükséges együttműködés az egyéb érintett szervezetekkel megvalósul.

5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a minisztériumon belül a hivatalos statisztikával összefüggő feladatokat megfelelő pénzügyi és emberi erőforrás rendelkezésre állása mellett tudják ellátni.

A megfelelő erőforrások biztosításához a hatékonyság szem előtt tartásával a más HSSZ intézmények által kifejlesztett informatikai rendszereket is igénybe veszik, kiemelten az elektronikus adatgyűjtés területén az AKI ASIR rendszerét.

A humánerőforrás képzettsége megfelelő a feladatellátáshoz, ugyanakkor a speciális statisztikai képzéseket a minisztérium nem tudja biztosítani a munkatársai számára, kivéve a statisztikai adatvédelmet. A minisztérium kiemelkedően hasznosnak találná, ha a KSH szakmai képzésein a munkatársai részt tudnának venni.

A minisztérium a megfelelő szervezeti erőforrások és képességek elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint teljes mértékben megfelel.

5.1 A statisztikai szervezetek számára biztosítottak a pénzügyi erőforrások ahhoz, hogy a hivatalos statisztikai tevékenység az elvárásoknak megfelelő szinten valósuljon meg.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium költségvetését a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény XII. fejezete tartalmazza.

A minisztérium következő évi költségvetésének tervezésekor minden főosztály megküldi a következő évre szóló javaslatait, igényeit az Agrárminisztérium Költségvetési Főosztályának. Amennyiben valamely területen többletigény mutatkozik, akkor egyeztetés kezdődik. Emellett indokolt esetben lehetőség van az év más szakaszában is többletforrást igényelni. Amennyiben ennek mértéke nem jelentős a rendelkezésre álló források függvényében a Költségvetési Főosztály biztosítja a finanszírozást, nagyobb összegű igény esetén előterjesztés készül a Kormány részére.

A fentiekben leírtaknak megfelelően a statisztikáért felelős szakmai szervezeti egység vezetőjének lehetősége van a költségvetési tervezés során többletforrást igényelni, amennyiben többletfeladat, vagy fejlesztés ezt indokolja. Jelenleg az Agrárközgazdasági Főosztály a statisztikai tevékenységhez kapcsolódó költségvetés tervezést, többletforrás-igénylést nem koordinálja.

A hivatalos statisztikára vonatkozó FM utasítás 14. § szabályozza az éves statisztikai munkaterv és beszámoló elkészítését. A minisztérium statisztikai koordinációért felelős szervezeti egysége, a statisztikát előállító többi szervezeti egység és a NÉBIH közreműködésével, a statisztikai adat-előállítási tevékenységéről a tárgyévut megelőző év december 15-ig éves munkatervet készít. A munkaterv tartalmazza a tervezett adatfelvételek és statisztikai tájékoztatók körét és a tervezett módszertani, tájékoztatási és egyéb statisztikai fejlesztéseket a határidőkkel és a felelősökkel együtt. Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a munkaterv egészüljön ki a statisztikai adatelőállításhoz, fejlesztéshez, közzétételhez szükséges pénzügyi és humánerőforrás tervezésével, ezzel biztosítva, hogy a szükséges erőforrások a költségvetési tervezés során feladathoz kapcsolódva megjelenhessenek. Az utasítás 2018-ban lépett hatályba, így a munkaterv első alkalommal a 2019. évre vonatkozóan fog elkészülni.

A hivatalos statisztikai feladat-ellátás humánerőforrás és informatikai eszközigényét a jelenlegi keretek megfelelően biztosítják, a felmerülő fejlesztésekre a források rendelkezésre állnak. A minisztérium esetén nem volt olyan fejlesztés, mely a pénzügyi erőforrások hiánya miatt nem tudott megvalósulni. Az értékelt szervezet a szakstatisztikát a tervezett határidőre, az elvárásoknak megfelelően teljesíteni tudja.

5.2 A statisztikai szervezetek biztosítják a megfelelő tudással, képességekkel és készségekkel rendelkező, megfelelő létszámú emberi erőforrást.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztériumban a hivatalos statisztikai feladatokat a munkatársak nem teljes munkaidőben végzik. Az emberi erőforrás a feladatok ellátásához megfelelő, a létszám az elmúlt 3 évben nem változott, azonban a munkatársak statisztikai szakmai ismerete, jártassága jelentősen növekedett.

Mivel teljes munkaidőben statisztikával foglalkozó munkatárs nincsen, ezért nem alkalmazási feltétel a közvetlen statisztikai szakképzettség megléte, ugyanakkor a természettudományos (mérnöki vagy természettudományi mesterdiploma), vagy közgazdasági szakképesítés követelmény. Van azonban olyan munkatárs is, aki rendelkezik felsőfokú statisztikai elemző szakképzettséggel.

A minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységet végző szervezeti egységei statisztikával is foglalkozó munkatársainak létszáma a következő:

- Agrárközgazdasági Főosztály: 3 fő
- Környezetfejlesztési és stratégiai Főosztály: 1 fő
- Környezetmegőrzési Főosztály: 1 fő
- Természetmegőrzési Főosztály: 1 fő
- Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály: 2 fő

Az erdészeti statisztikák és a vadgazdálkodási statisztikákat a minisztérium nem saját maga hajtja végre, hanem egy háttérintézménye (NÉBIH), illetve szerződéses keretek között (SZIE) más intézmény bevonásával. Ezen esetekben a statisztika előállításában résztvevő munkatársak létszáma a következő:

- NÉBIH Erdészeti Igazgatóság: 2 fő
- SZIE Országos Vadgazdálkodási Adattár: 2 fő +2 fő PhD hallgató

Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a humánerőforrás mennyisége és képzettsége megfelelő a hivatalos statisztika előállításához.

5.3 A statisztikai szervezetek biztosítják munkatársaik számára a szakmai tudásuk és képességeik fejlesztéséhez szükséges képzést.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium hivatalos statisztikával foglalkozó munkatársai számára a speciális statisztikai ismeretek megszerzése jelenleg csak részben biztosított. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem képzésein részt vesznek, de csak minimális részben a statisztikához kapcsolódóan. Az angol nyelvi képzés biztosított a minisztérium munkatársai számára.

A szakmai tudás fejlesztése jelenleg leginkább az elérhető nemzetközi és hazai módszertanok megismerésével, valamint a nemzetközi munkacsoportokban való részvétel keretében biztosított. A statisztikai területen eltöltött idő, a munka közbeni tapasztalatszerzés járul legnagyobb mértékben hozzá a szakmai ismeretek, jártasságok fejlesztéséhez.

Speciális hivatalos statisztikához kapcsolódó képzést a statisztikai adatvédelem területén terveznek bevezetni minden munkatárs számára, melyre első alkalommal 2018 őszén kerül sor.

Az Agrárgazdaságért felelős helyettes-államtitkárságon, ahová a hivatalos statisztika koordinálásáért felelős Agrárközgazdasági Főosztály tartozik, egy minden munkatársra kiterjedő felmérés van folyamatban, melynek eredményeként a munkatársak kompetenciái, motivációi, képzési igényei azonosításra kerülnek. A felmérés eredménye jó alapot szolgáltathat a képzések személyre szabottabb tervezéséhez.

A hivatalos statisztikai ismeretek, szakmai tudás bővítése, fejlesztése szempontjából a minisztérium kiemelkedően hasznosnak tartaná, ha a munkatársai részt vehetnének a KSH belső képzési rendszerében megvalósuló statisztikai képzéseken.

5.4 A statisztikai szervezetek biztosítják az infrastrukturális, ezen belül az infokommunikációs erőforrások megfelelő mennyiségét és minőségét.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztériumban nem hoztak létre a hivatalos statisztika előállítását támogató külön informatikai rendszert. A szervezet a hatékonyság szem előtt tartásával a hivatalos statisztikai feladatot részben kiszervezve, vagy háttérintézményével együttműködve, részben pedig a HSSz más tagja által kifejlesztett infrastruktúra igénybevételel valósítja meg.

A statisztika előállítása során a következő informatikai rendszereket használja a minisztérium:

Az AKI által kifejlesztett Agrárstatisztikai Információs Rendszerét (ASIR), mely az adatelőállítás folyamatán belül az elektronikus adatgyűjtést, valamint a feldolgozást támogatja, használja a minisztérium az agrárgazdaság hitelei szakstatisztika esetén.

Az ASIR kialakítását korábban a minisztérium támogatta, jelenleg együttműködési megállapodás keretében használja a rendszert. A minisztérium 2018-tól ezen rendszer használatával folyamatosan áll át az elektronikus adatgyűjtésekre. 2019-től az erdészeti adatgyűjtések is bevonásra kerülnek az ASIR rendszerbe.

Az erdészeti statisztikákat a NÉBIH bevonásával hajtja végre a minisztérium. Az adatgyűjtések jelenleg még papíralapúak, illetve az adatszolgáltatók Excel alapú kérdőíveket is beküldenek. A NÉBIH lehetőséget biztosít a kérdőívek Erdészeti Igazgatóság ügyfélkapuján keresztüli beküldésére. Az adatok rögzítésére, feldolgozására nem készült speciális informatikai alkalmazás.

A vadgazdálkodás területén az Agrárminisztérium keretszerződést kötött a SZIE-vel az Országos Vadgazdálkodási Adattár működtetésére vonatkozóan. Az adatgyűjtések jelenleg papíralapúak, illetve az adatszolgáltatók Excel alapú kérdőíveket is beküldhetnek, a vadászati adatgyűjtések elektronizálása folyamatban van. A statisztikai adatok rögzítésére és feldolgozásra a keretszerződés értelmében a SZIE a szükséges szoftvert (vadászati felügyelői programcsomag) működtet, fejleszt és gondoskodik a felhasználói igényekkel összehangolt rendszeres megújításáról.

A környezetstatisztikai adatfelvételek adatátvételeken alapulnak, melyek feldolgozásához nem készült speciális informatikai eszköz.

A közzététel során a minisztérium nem fejlesztett ki saját tájékoztatási informatikai rendszert, ugyanakkor a KSH Tájékoztatási adatbázisában és STADAT rendszerében a hivatalos statisztikai adatkörök egy részét hozzáférhetővé teszi a felhasználók számára (környezetstatisztika, agrárgazdaság hitelei). A KSH rendszereiben elérhető adatokhoz közvetlen link segítségével találhatnak el a felhasználók a minisztérium statisztikai oldaláról.

A minisztérium a központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló 309/2011. (XII.23.) Korm. rendelet értelmében kötelezően veszi igénybe a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. által nyújtott központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat. A minisztérium az eljárás során kiemelte, hogy a NISZ által nyújtott szolgáltatások megfelelő mennyiségben és minőségben biztosítják a szükséges infrastruktúrát a statisztikai feladatellátáshoz.

Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az infokommunikációs erőforrások mennyisége és a minősége megfelelő a napi feladatellátáshoz, kiemelendő

a gyakorlat, miszerint a hatékonyság szem előtt tartásával a minisztérium a más HSSz tagok által kifejlesztett informatikai rendszereket is igénybe vesz.

5.5 A statisztikai szervezetek a hivatalos statisztikai tevékenység erőforrásait elkülönítetten jelenítik meg nyilvántartásaikban.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium esetén a különböző gazdálkodási, személyügyi rendszerekből – közvetett módon – nyerhetők ki a hivatalos statisztikára fordított erőforrásokkal kapcsolatos adatok.

Az OSAP tervezés keretében készítenek költségterveket minden egyes statisztikai adatfelvételre, melynek teljesüléséről beszámoló készül. Az OSAP tervezéshez használt költségtervezés felülvizsgálatát tartja indokoltnak az Akkreditációs Bizottság, mivel a tervezés alapvetően bázis alapon történik a 2015. évi részletes költségszámítás (ugyanakkor az erdészeti statisztika esetében minden évben új számítás készül) alapján.

6. Hatékony működés

A minisztérium igyekszik figyelembe venni az adatszolgáltatói terhek csökkentésének kívánalmát, ez szabályozás szintjén is megjelenik az FM utasításban. Az OSAP tervezésekor megvizsgálják, hogy az egyes adatgyűjtések részben, vagy egészben kiválthatóak-e másodlagos adatforrások használatával. A HSSz tagokkal az egyeztetés folyamatos annak érdekében, hogy hasonló adatok gyűjtése esetén az adatfelvételeket egyszerűsítsék.

Az adatgyűjtések során az adatszolgáltatói terheket a fent leírt módon figyelik, illetve törekednek az adatszolgáltatói terhek csökkentésére. Az adatgyűjtések elektronizálására jó gyakorlatként került bemutatásra az AKI Agrárstatisztikai Információs Rendszerének (ASIR) használata. Az ASIR kialakítását korábban a minisztérium támogatta, a minisztérium 2018-tól ezen rendszer használatával folyamatosan áll át az elektronikus adatgyűjtésekre. 2019-től az erdészeti adatgyűjtések is elektronikusak lesznek, míg a vadászati adatgyűjtések elektronizálása folyamatban van. Az OSAP tervezése kapcsán jelentés készül a minisztérium vezetése részére a hivatalos statisztikai tevékenységről, mely az előző évben végrehajtott adatfelvételek teljesülését, valamint a következő évre tervezett feladatokat mutatja be.

Az Akkreditációs Bizottság hiányosságként állapította meg, hogy új adatgyűjtés bevezetése, illetve meglévő adatgyűjtések esetén jelentős adatkör bővülés előtt nem

kerül sor a kérdőívek tesztelésére. Elvárásként fogalmazódott meg, hogy a szakstatistikai dokumentációk minden szakstatistikára és egységes elvek mentén készüljenek el.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a minisztérium a hatékony működés elvében foglalt elvárásoknak részben felel meg.

6.1 A statisztikai adathételek tervezése során az adatszolgáltatói teher csökkentése, illetve a Hivatalos Statisztikai Szolgálat működési hatékonysága érdekében az adatforrások felmérése és a statisztikai adathételek ezek alapján történő rendszeres felülvizsgálata a hivatalos statisztikai tevékenység integrált része.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium az adathételek tervezése során az adatszolgáltatói terhek csökkentése érdekében folyamatosan vizsgálja, hogy az egyes adatgyűjtések kiválthatóak-e adminisztratív adatokkal. Ez szabályozás szintjén az FM utasítás 6. §-ban jelenik meg, a gyakorlati megvalósulásról az Akkreditációs Bizottság az eljárás során meggyőződött. Az erdészeti statisztikai adatokról folytatott 2017. évi felhasználói konzultációk eredményeként 2018-tól három adathétel szűnt meg.

A minisztérium rendszeresen vizsgálja, hogy a statisztikai adatok más forrásból elérhetőek-e, beleértve a más szervezet által végrehajtott statisztikai adathételeket. Amennyiben egy adatkör más statisztikai adatforrásból is elérhető, úgy egyeztetést kezdeményeznek az adathételek egyszerűsítése céljából.

Az erdészeti és a környezetstatisztika, valamint a vadgazdálkodási statisztika részben adminisztratív adatokon alapulnak, az erdészeti és a környezetstatisztika esetében is az adatátvételt végrehajtó szervezet (NÉBIH és a minisztérium) kezeli az adminisztratív adatforrást, ezért lehetőségük van kezdeményezni a tartalom módosítását (adott esetben más szervezeti egység felé).

A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatnak találta, hogy folyamatosak az egyeztetések a Magyar Nemzeti Bankkal annak kapcsán, hogy amennyiben a szükséges hozzáférések lehetővé válnak, és az MNB megfelelő adatbázisa is kiépül, úgy az agrárgazdaság hiteleihez kapcsolódó adatgyűjtés is kiváltható lesz másodlagos adatforrással.

A minisztérium a kérdőívek kitöltési idejét méri (papíralapú kérdőív esetén az adatszolgáltató által megadott adat alapján, ASIR pedig automatikusan méri), és nem

elemzi, figyeli ugyanakkor a kérdőívek adathelyeinek számát, és azt is, hogy az adatszolgáltatók száma hogyan alakul.

Hiányosságként állapította meg az Akkreditációs Bizottság, hogy új adatgyűjtés bevezetése, illetve a kérdőívek jelentős változása előtt nem kerül sor a kérdőív tesztelésére. Jó gyakorlatként jelenik meg ugyanakkor, hogy az agrárgazdaság hiteleihez kapcsolódó kérdőívet a Bankszövetség képviselőivel közösen alakították ki, és együtt tervezik végrehajtani a nagyobb módosítás előtti tesztelést.

Az Akkreditációs Bizottság által kialakított álláspont szerint az ismérvek történő teljes körű megfeleléshez elengedhetetlen a kérdőívek tesztelése, továbbá az adatszolgáltatói terhek mélyebb elemzése.

6.2 A statisztikai szervezetek egyensúlyra törekednek az elérni kívánt minőség, a felhasználandó erőforrások mennyisége és az adatszolgáltatói terhek nagysága között.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium a hivatalos statisztika előállításához szükséges felhasználható erőforrásokat részletesen nem tervezi, a költségvetés tervezése során van lehetőség a szükséges forrásokat igényelni, ahogy az 5. elv értékelésénél bemutatásra került, ugyanakkor ez nem részletes erőforrásterven alapul. A várható adatszolgáltatói terheket előzetesen nem tervezi a minisztérium, a várható kitöltési időt előzetesen nem becsli.

Az adatfelvételek költségeit tervezi a minisztérium. Néhány éve mérték fel részletesen OSAP-onként a költségeket (KSH útmutatás alapján), azóta ezt az inflációval korrigálják. Költsége elsősorban a postai értesítéseknek, sürgetéseknek, és a jelenleg még papíralapú nyomtatványoknak van. Az adathelyek száma ismert, ugyanakkor a kitöltésre fordítandó időt nem tervezik. A mintavételes erdészeti statisztikai adatgyűjtés esetében a mintanagyságot a rendelkezésre álló pénzügyi keret határozza meg, így az nem alkalmas megyei információk közlésére.

Az Akkreditációs Bizottság azt állapította meg, hogy a minisztériumnak a tervezés során tudatosabban kell eljárnia, a szükséges pénzügyi és humán erőforrásokat, várható adatszolgáltatói terheket előzetesen meg kell terveznie, és az ehhez szükséges megalapozottabb szakmai szempontokat, módszertant ki kell alakítania az ismérvek való megfelelés érdekében.

6.3 A statisztikai szervezetek az alkalmazott IT eszközöket a lehetséges mértékben harmonizálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium rendelkezik kidolgozott, dokumentált IT stratégiával, ugyanakkor a statisztikai igények nem jelennek meg benne elkülönülten. Az informatikai fejlesztések tervezése során egyeztetéseket folytatnak más szervezetekkel is. Jó példa erre az adatgyűjtések elektronizálása is, amely során az AKI-val történtek egyeztetések, melynek eredményeképpen figyelembe véve a költséghatékonyságot, egy már működő rendszer használhatóságát, az ASIR-ra való fokozatos átállás mellett döntött a szervezet. Vannak még papíralapú kérdőívek is, ugyanakkor egyre több adatgyűjtést vonnak be elektronikus körbe.

A statisztikai adatok közzététele során a szervezet nem alakított ki saját informatikai rendszert, ugyanakkor a KSH Tájékoztatási adatbázisában, valamint STADAT rendszerében is jelentet meg adatokat, hogy a felhasználói igények minél magasabb szinten tudják kielégíteni.

A NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. jogszabályi kijelölés alapján nyújtja az informatikai szolgáltatást a minisztérium részére. A NISZ Zrt. rendelkezik vállalati stratégiával a 2015-2019-es időszakra. A különböző informatikai fejlesztéseket megelőzően a NISZ Zrt. szükség szerint konzultációt folytat le annak érdekében, hogy működés-, és költséghatékony megoldásokat ajánljon. A statisztikára vonatkozóan ilyen igény nem merült fel az elmúlt időszakban. Az IT támogatottság statisztikai oldalon nem tér el.

6.4 A statisztikai szervezetek a szakmai és támogató tevékenységeket megfelelően dokumentálják és vezetői eszközökkel nyomon követik a transzparencia és vezetői döntéstámogatás érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium statisztikai tevékenységére vonatkozó FM utasítás éves munkaterv elkészítését, valamint annak teljesítéséről beszámoló készítését írja elő. A beszámolónak tartalmaznia kell az egyes feladatok teljesülésének rövid bemutatását, az előállított adatokhoz kapcsolódó módszertani bemutatót, valamint az adatminőségre vonatkozó információkat. A beszámoló elkészítésére első alkalommal a 2019-es évre vonatkozóan kerül sor.

Az agrárgazdaság hiteleinél az adatgyűjtéshez alkalmazott ASIR rendszer dokumentálja az adatgyűjtés és feldolgozás minden lépését. Papíralapú adatfelvételek esetében szintén az adatgazda az iratkezelés szabályainak megfelelően megőrzi a dokumentációt,

a folyamatok dokumentációi elérhetőek. A minisztériumon belül az adatgazda minden esetben a szakfőosztály. Az adatok átadása/kiadása a szakfőosztályok hatáskörébe tartozik, mely adatelőállítások dokumentálása megtörténik.

A NISZ Zrt. szintén dokumentálja a hivatalos statisztikai adatelőállítási, valamint egyes támogató folyamatok (pl. BSS/OSS támogatás) végrehajtásához szükséges funkciókat (pl. technikai HelpDesk), a szervezeten belül különböző hatáskörökbe tartozó (pl. üzemeltetési/szolgáltatási), egymástól igénybe vett szolgáltatásokat, illetve informatikai alkalmazásokat dokumentálja.

Vezetői jelentések, beszámolók készülnek évente a hivatalos statisztikai tevékenységről. Az FM utasításban meghatározott munkaterv és beszámoló 2019-re fog elkészülni, az utasításban szabályozott tartalommal, ugyanakkor a statisztikai tevékenységre vonatkozó éves beszámoló gyakorlata eddig is jelen volt a minisztériumban.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja alapján a minisztérium ezen ismérveknek megfelel.

7. Minőség iránti elkötelezettség

A minőségügyi keretrendszer egyes elemei jól definiáltak a minisztériumban, az FM utasítás rendelkezik a minőség iránti elkötelezettségről, valamint a minőség összetevők szerinti követelményeket is tartalmazza.

Az Akkreditációs Bizottság az eljárás során meggyőződött arról, hogy a minisztérium elkötelezett a statisztikai termékek és folyamatok minőségének folyamatos fejlesztése mellett. A minőségi mutatókat a gyakorlatban mérik, értékelik, és az adatok publikálásával egyidejűleg azokat közzé is teszik. Hiányosságként fogalmazódott meg, hogy a statisztikai adatelőállítási folyamatok és termékek minőségére vonatkozó konkrét elvárásokat nem tervezik. A minőségjelentések nem egységesen strukturáltak és a honlapon nem minden szakstatisztikára vonatkozóan érhetőek el.

A minisztérium a minőség iránti elkötelezettség elv ismérveinek részben felel meg.

7.1 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjét nyilvánosan hozzáférhető keretrendszer definiálja.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium statisztikai információkkal szembeni követelményei a vonatkozó FM utasításban rögzítésre kerültek. A minőségmenedzsment elemei közül az FM utasítás

szabályozza a minőségjelentés készítésének a kötelezettségét, valamint meghatározza a legfontosabb alkalmazandó minőség indikátorok körét. A minőségjelentéseknek korábban nem volt strukturált formája, nem volt egy szabványos dokumentum a jelentések összeállítására. Pozitív gyakorlatként került bemutatásra, hogy a publikálásokkal egyidejűleg minőségjelentések is készülnek, amelyek a honlapon mindenki számára hozzáférhetőek. Az Akkreditációs Bizottság ugyanakkor az akkreditációs eljárás során megállapította, hogy a minőségjelentések nem egységesen strukturáltak és a honlapon nem minden szakstatistikára vonatkozóan érhetőek el.

Minden statisztikai tevékenységet végző munkatárs ismeri az FM utasítást. A minőségmenedzsmenttel kapcsolatos kérdések koordinálása az Agrárközgazdasági Főosztály hatáskörébe tartozik.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni vizsgálat során is meggyőződött arról, hogy a minőség iránti elkötelezettség dokumentáltan és a gyakorlatban is jelen van.

7.2 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjének megvalósulását megfelelő szervezeti, működési szabályok támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumban a minőségmenedzsmenttel kapcsolatos kérdéseket az Agrárközgazdasági Főosztály koordinálja. A főosztály gyűjti össze, tekinti át, és hagyja jóvá az egyes szakstatistikák minőségjelentéseit, szükség esetben javíttatja, pontosíttatja, kiegészített azokat. Elfogadás után kerülnek ki az adatok, és a jelentések a honlapra.

A statisztikával foglalkozók munkaköri leírásában (egy kivételtől eltekintve) nincs rögzítve a minőség iránti elköteleződés, valamint az sincs szabályozva, hogy milyen felelősségi rend érvényes a statisztikai adatok minősége tekintetében.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során ugyanakkor meggyőződött arról, hogy az FM utasításban meghatározott minőségi elkötelezettség és minőséggel szembeni követelmények a statisztikai munkavégzés során érvényesülnek.

A minőséggel kapcsolatos elvárások a minisztérium részéről a kiszervezett adatfelvételek (erdészet, vadászat) kapcsán kétféle módon rögzítettek. Az erdészeti statisztika esetén az FM utasítás hatálya a NÉBIH-re is kiterjed, míg a vadgazdálkodás területén a keretszerződés direkt módon nem szabályozza a kérdést, de a gyakorlatban az

adatelőállítás során az FM utasításban előírt minőségi követelményeknek megfelelően hajtja végre a SZIE a feladatokat.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az ismérvek történő teljes körű megfeleléshez az szükséges, hogy az FM utasítás kapcsán a vadgazdálkodásra vonatkozó keretszerződés kerüljön megújításra, és abban a minőséggel kapcsolatos feladatok, szabályok is jelenjenek meg.

7.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatok minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a folyamatminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium a statisztikai adatelőállítás folyamatának minőségi elvárásait nem tervezi, ugyanakkor a teljesülést mérik, értékelik, és a folyamatminőséget fejlesztik. A honlapon megjelentett, a felhasználók számára hozzáférhető minőségjelentések tartalmazzák a legfontosabb információkat, ugyanakkor ezek jelenleg még nem teljes körűen érhetőek el.

Az FM utasítás az adatelőállítás folyamatszakaszai közül többet is szabályoz. A becslés, imputálás, valamint a makroszintű ellenőrzéssel kapcsolatos elvárásokat, módszereket rögzíti.

A jelenleg még papír alapú kérdőívek esetében a bevitel során ellenőrzik az adatokat. Ennek során külön figyelmet fordítanak a kiugró értékekre, az intervallum vizsgálatra, illetve további logikai ellenőrzések elvégzésére. Az adatjavítások minden kritikus esetben az adatszolgáltató megkeresésével, dokumentáltan történnek az FM utasításnak megfelelően. Az egyértelmű hibák javítása során nem keresik meg ismételt az adatszolgáltatót. Az ASIR rendszer esetében az elektronikus adatgyűjtő rendszerbe építetten hajtják végre ellenőrzéseket. Az ASIR rendszer a teljes adatgyűjtési, feldolgozási folyamatot támogatja és dokumentálja. Az adatelőállítás során, ha hibát észlelnek, átalakítják a folyamatokat.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni vizsgálat során is meggyőződött arról, hogy a válaszadási arány, imputálási arány kapcsán egyelőre nincsenek előzetes elvárások. A minőséggel kapcsolatos fejlesztés során ezt be fogják építeni a tervezés folyamatába.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az adatelőállítási folyamatok minőségét figyelik, értékelik, a folyamatminőséget fejlesztik, ugyanakkor mindenféleképpen szükséges ezek tervezése. Szükséges továbbá annak vizsgálata is, hogy az egyes folyamatokban mely elemeket tartják a legkritikusabbnak/ legfontosabbnak.

7.4 A statisztikai adatelőállítási folyamat termékeinek minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a termékminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium a termékek minőségével kapcsolatos elvárásokat nem tervezi, ugyanakkor a mérésre, értékelésre, és a szükséges fejlesztésekre sor kerül. A gyakorlatban léteznek elvárt szintek például a válaszadási arány tekintetében, azonban ezek nem dokumentáltak.

Az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatnak találta, hogy az egyes adatfelvételekhez kapcsolódóan addig nem történnek publikálások, amíg a minőségjelentés el nem készül, illetve az elfogadásra nem kerül. Előfordult, hogy a minőségjelentés elkészültekor még szükség volt az adatszolgáltatóval való egyeztetésre is. Ez azonban nem jelentett problémát, miután a kapcsolódó adatok még nem jelentek meg. A minőség fejlesztés érdekében a rendszeres hibákról visszajelzést küldenek az adatszolgáltatóknak.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az ismervnek való teljes mértékű megfeleléshez szükséges a statisztikai termékek minőségére vonatkozó elvárások tervezése.

7.5 A statisztikai termékekre vonatkozó minőségi információkat a felhasználók felé megfelelő módon kommunikálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A statisztikai termékek minőségéről számszerűen kifejezett és szövegesen leírt formában tájékoztatást kapnak a felhasználók; az adatok publikálásával egyidejűleg az elkészült minőségjelentést a honlapon is közzéteszik. Az elkészült minőségjelentések tartalmát KSH és Eurostat ajánlások alapján állították össze. Nem minden szakstatisztikára található meg a honlapon a minőségjelentés, ugyanakkor ezek belső használatú dokumentumokban rendelkezésre állnak. Ezek pótlását rövid időn belül tervezi a minisztérium. A dokumentumok áttanulmányozása során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a minőségjelentések struktúrája nem igazodik teljes mértékben a hazai vagy nemzetközi sztenderdekhez, illetve az időbeli összehasonlíthatóságnál a kitöltés néhány esetben félrevezető. Nemzetközi adatszolgáltatásokhoz kapcsolódóan nem készülnek minőségjelentések.

Az Akkreditációs Bizottság megállapításai szerint az ismervnek való teljes megfeleléshez szükséges a honlapon jelenleg nem elérhető jelentések közzététele, továbbá célszerű lenne a jelentéseket egységes strukturált formában, tartalommal közzétenni.

8. Megalapozott módszertan

A minisztérium adatgyűjtései illeszkednek a hazai és nemzetközi kötelezettségekhez, ajánlásokhoz. Hiányosságként állapította meg az Akkreditációs Bizottság, hogy nem minden szakstatisztika esetében hozzáférhető a módszertani dokumentáció a felhasználók számára, azok részben hiányosak és nem egységes a felépítésük.

Az adatfelvételeknél az ismert hazai osztályozásokat alkalmazzák, azok a nemzetközi normáknak is megfelelnek, ugyanakkor ezek a felhasználók számára nem elérhetőek.

A minisztérium revíziós gyakorlatát az FM utasítás szabályozza. A szabályozás megkülönböztet tervezett és nem tervezett revíziót. A gyakorlatban csak nem tervezett revíziót hajt végre a szervezet, ezeket jelzik a publikációkban, és a revíziókat kiváltó tényezőket igyekeznek visszaszorítani.

A hiányzó módszertani leírások, és a módszertani információkhoz korlátozottan biztosított hozzáférés miatt a minisztérium a megalapozott módszertan elvben foglalt ismérveknek részben felel meg. A teljes mértékű megfeleléshez szükséges információk, módszertani dokumentációk rendelkezésre állnak, azok közzététele szükséges ennek eléréséhez.

8.1 A statisztikai adatelőállítási folyamatban fejlesztett és alkalmazott módszertanok hazai, illetve nemzetközi kötelezettségekhez, ajánlásokhoz illeszkednek.

Értékelés: Az ismérv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium felelősségi körébe tartozó adatgyűjtések módszertana teljes mértékben igazodik a hazai és nemzetközi kötelezettségekhez, normákhoz.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni vizsgálat során részletes áttekintést kapott az egyes szakstatisztikák módszertanáról. Az agrárgazdaság hitelei adatgyűjtés esetében a Magyar Nemzeti Bank módszertana szolgál alapul, míg a levegőminőséggel kapcsolatos adatok gyűjtése során az Európai Bizottság szakmai anyagaira támaszkodnak. A természetvédelmi adatok módszertana az Európai Unió Környezetvédelmi Ügynökségének előírásait veszi figyelembe.

A vadászati adatok gyűjtése a hazai jogi szabályozásnak („A vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról” szóló LV/1996. (VI.16.) törvény) megfelelően történik. A vadállományi létszámbecslés európai uniós szinten is nehéz a heterogén módszertan

miatt, ugyanakkor egy nemzetközi vadgazdálkodási projekt folyik a becslésre vonatkozóan, melyet jelenleg modelleznek, tesztelnek a magyar adatokon. A vadászati témakörben például a kilőtt vad felmérése nem jelent problémát, a módszertan ezzel kapcsolatosan egységes nemzetközi szinten.

Az erdészeti adatok kapcsán nemzetközi előírások és adatszolgáltatások is léteznek. A teljes körű felmérések mellett mintavételes felvételt is alkalmaz a szervezet, és végeznek olyan számításokat, amelyekre nincs nemzetközi előírás. A fakitermelés területén a nettó köbméter számításra vannak nemzetközi példák, tapasztalatok, ezeket ismerik, vizsgálják. A módszertanukat az ENSZ felülvizsgálat keretében évente validálja.

Általános, nem szakterület specifikus módszertanok jelenleg nincsenek. Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint szükséges, hogy az általános statisztikai módszertanokra vonatkozóan útmutatások szerepeljenek az FM utasításban, és a minisztérium ne szabályozások formájában rögzítse az ajánlott módszereket, valamint az imputálás mellett szükséges lenne további folyamatszakaszokra is elérhetővé tenni azokat, mint például a kérdőívtesztelés, felfedés elleni védelem.

8.2 A hivatalos statisztikai információk előállításánál alkalmazott módszertanok strukturált formában dokumentáltak, a dokumentációt rendszeresen frissítik, és a felhasználók számára hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium statisztikai oldalán elérhető módszertani leírásokban a szakstatisztika célja megjelenik, a fontosabb fogalmak is le vannak írva (a forrás megjelölése nem szerepel), azonban a közzétételi formák, revíziók, a szakstatisztika története, időszerűség hiányzik, a hiányzó elemek ugyanakkor a minőségjelentésekben részben elérhetőek. A módszertani leírásokat évente frissíti az adott statisztikai adat felelőse, melynek megtörténtét az Agrárközgazdasági Főosztály ellenőrzi.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a teljes körű megfeleléshez szükséges, hogy a hiányzó módszertani leírások is kikerüljenek a honlapra, ezáltal a felhasználók hozzáférjenek az információkhoz, továbbá a meglévő leírások kerüljenek kiegészítésre a hiányzó információkkal. A felhasználók tájékoztatása megkívánja, hogy a meglévő és hiányzó dokumentumok is egységes formában készüljenek el. Szükséges továbbá, hogy a dokumentációk felülvizsgálatának rendje legyen hozzáférhető, illetve a frissítés ideje is jelenjen meg a dokumentációkban, ezáltal például a fogalmak, osztályozások változása is nyomon követhetővé válik.

8.3 A statisztikai adathételekben alkalmazott fogalmak a hazai, illetve nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, dokumentáltak, és a felhasználók számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium által alkalmazott fogalmak megfelelnek a hazai és nemzetközi normáknak – amennyiben vannak ilyenek - egyéb esetekben a HSSz tagjaival egyeztetnek. Az agrárgazdaság hitelei adatgyűjtés esetében az MNB fogalmait használják.

A fogalmak a honlapon a metadatok menüpont alatt érhetőek el, a módszertani leírásban, az itt megtalálható fogalmak ugyanakkor nem teljes körűek. Vannak olyan fogalmak, amelyek azok egyértelműsége miatt nem jelennek meg a statisztikai aloldalon, azonban az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint ezeket is publikussá kell tenni.

A KSH Tájékoztatási adatbázisában megjelenő adatok átlinkelnek módszertani leírásokra is, de ott szintén vannak hiányzó fogalmak. A szintén a KSH Tájékoztatási adatbázisban megjelenő agrárgazdaság hitelei adattábla a mezőgazdasági számlarendszerre linkel át, de onnan hiányoznak ezek az információk.

Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint a meglévő hiányosságok rövid időn belül pótolhatóak, mivel a szükséges információk a minisztériumban dokumentáltan rendelkezésre állnak.

8.4 A statisztikai adathételekben alkalmazott statisztikai osztályozások definiáltak, a hazai és nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, és a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium felelősségi körébe tartozó adatgyűjtéseknél az ismert hazai osztályozásokat alkalmazzák, azok a nemzetközi normáknak is megfelelnek.

Az ismervnek való teljes megfeleléshez szükséges, hogy az alkalmazott osztályozások a felhasználók számára teljes körűen legyenek hozzáférhetőek. Jelenleg a minisztérium statisztikai aloldalán a metaadatok menüpont alatt elérhető módszertani információk tartalmazzak információt az alkalmazott osztályozásokról, azonban a dokumentáció nem minden szakstatisztikára vonatkozóan került feltöltésre.

Az Akkreditációs Bizottság a vizsgálat során megállapította, hogy a felhasználók számára fontos információ, hogy a használt fogalmak, osztályozásoknak mi a forrása, mikor

változtak, mióta használják ugyanazt. Nem egyértelmű például bizonyos esetekben, hogy a területi nómenklatúra esetén az aktuális van-e használatban. A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság ugyanakkor feltárta, hogy utóbbi változása nagy valószínűséggel nem érinti a publikált adatokat.

8.5 A statisztikai adathelyettesítések tervezését, a statisztikai adathelyettesítési folyamatot az adathelyettesítési célsokaságot leíró felvételi keretek támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium adatgyűjtéseinek felvételi keretei belső dokumentációban érhetőek el,

A szervezet az agrárgazdaság hitelei adatgyűjtés esetében a Bankszövetség közreműködésével keresi meg az adatszolgáltatókat (hitelállománnyal rendelkező pénzügyintézeteket), azaz a felvételi keretként használt listát a Bankszövetség biztosítja a minisztérium számára. A hivatalos adatforrások közül az MNB-ben rendelkezésre álló adatforrást vizsgálták, azonban az egyedi adatokhoz a minisztérium nem férhet hozzá, így felvételi keretként nem használhatja. Emellett a minisztériumi szakértők más elérhető forrásból is figyelik az adatszolgáltatói körben előforduló változásokat. A helyszíni látogatás során megállapításra került, hogy szükséges lenne egy stabil keret adminisztratív forrásból történő kialakítására.

Az erdészeti adatok esetében az OSAP 1254-es adatgyűjtés teljes körű, míg a mintavételes adathelyettesítés (OSAP 1260) esetében annak felvételi kerete a NÉBIH által kezelt két nyilvántartás (erdőgazdálkodói nyilvántartás és az Országos Erdőállomány Adattár) alapján kerül kijelölésre. A mintába azok kerülnek, akik terveznek fakitermelést, így az időszerűség nem okoz problémát. A felvételi keretnél alkalmazott Erdőgazdálkodási nyilvántartás frissítése folyamatos. Erdőgazdálkodási tevékenységet csak akkor lehet végezni, ha az adott egység nyilvántartásba van véve, a tevékenység végzése tehát bejelentéshez kötött. A felvételi keret minőségét rendszeresen vizsgálják, melynek része, hogy néhány éve egy nagyobb volumenű adathelyettesítést is végrehajtottak. A nyilvántartásban duplikáció is előfordulhat abban az esetben, ha egy egység több nyilvántartási számon is szerepel. Egy cég így több erdőgazdálkodói kódot is kaphat, de miután adószám alapján történik a kijelölés, így a duplikáció ezen formája a statisztikai adatgyűjtések esetében nem releváns. A NÉBIH jelenleg is dolgozik egy egységes erdőgazdálkodási nyilvántartás létrehozásán.

A vadászati adatok esetében a felvételi keret a címadatbázis, melyet a megyei vadászati hatóságoktól kapnak meg. A felvételi keretben duplikátum kizárt, a frissítés

negyedéves. A keret minőségét rendszeresen ellenőrzik, melyhez a tárolt térképeket is használják, kimaradt terület nincs, mert akkor nem lehet például trófeabírálatot végezni.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az érintett adatgyűjtések esetében az adott intézmények felvételi keretei támogatják a statisztikai adatelőállítási folyamatot.

8.6 Az adatrevíziók dokumentáltak és a dokumentáció a nyilvánosság számára hozzáférhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium statisztikai tevékenységére vonatkozó FM utasítás 12. §-a lehetőséget biztosít tervezett és nem tervezett revízióra. A gyakorlatban csak nem tervezett revízió fordul elő. A revíziók módszertani leírása a felhasználók számára nem hozzáférhető. A publikációkban a revíziók okát és idejét jelölik, azonban nem egységes módon, és a felhasználók számára jóllehet az információ hozzáférhető, de nehezen nyomon követhető.

A helyszíni látogatáson megismertek fényében az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a revíziók okait kiváltó tényezőket, melyeket a papír-, és Excel-alapú adatszolgáltatások okoztak, az elektronikus adatgyűjtésre való átállás mérsékelheti, ugyanakkor a felhasználók szempontjából fontos, hogy egy egységes jelölés és leírás kerüljön bevezetésre a revíziók esetén.

9. Adatvédelem

A minisztérium és a statisztikai adatelőállításban résztvevő szervezetek adatkezelése szabályozott, összességében megfelelően dokumentált, a szabályokat a munkatársak ismerik és alkalmazzák, az informatikai biztonság elvárt szintje biztosított.

Az egyedi statisztikai adatok védelme a statisztikai adatelőállítási folyamatban végig megjelenik, a statisztikai adatokat elkülönítetten, biztonságos környezetben tárolják. Az egyedi adatokhoz való hozzáférés, jogosultságkezelés szintén szabályozott, statisztikai adatelőállításban résztvevő valamennyi szervezet rendelkezik megfelelő nyilvántartásokkal a hozzáférésre jogosult munkatársakról, melyet a helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság megtekinthetett.

A statisztikai adatelőállításban résztvevő valamennyi szervezet rendelkezik Informatikai Biztonsági szabályzattal, valamint a munkatársak számára megfelelő képzéseket, tájékoztatókat biztosítanak.

A közzététel során felfedés elleni védelmi módszereket alkalmaznak, a védett adatokat a publikációkban jelölik. A minőségjelentések részeként az egyes statisztikáknál a védett adatok számára és arányára vonatkozó indikátorokat tesznek közzé a felhasználók számára.

A minisztérium az adatvédelem elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint megfelel, a szabályozásnak megfelelően a munkatársak hiányzó titoktartási nyilatkozatait pótolni szükséges, emellett az FM utasításban foglaltaknak megfelelően az egyedi statisztikai adatokhoz való jogosultság kéréő dokumentumokat ki kell egészíteni a megfelelő szintű előzetes vezetői jóváhagyással.

9.1 A statisztikai célból kezelt egyedi adatok védelmét megfelelő működési szabályok garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium rendelkezik a statisztikai adatok kezelésére vonatkozó szabályzattal, tekintettel arra, hogy a hivatalos statisztikára vonatkozó FM utasítás 8.§ tartalmazza az adatkezelés és adathozzáférés szabályait. A minisztériumnak a minisztérium tájékoztatása szerint nincs adatvédelemért felelős szervezeti egysége, és adatvédelmi felelőse. Szükség esetén adatvédelmet érintő jogi kérdésekkel a Jogalkotási Főosztály foglalkozik.

A szabályozás a következő szerint határozza meg az egyedi adatok kezelését:

Az egyedi adatokat kizárólag statisztikai célra lehet felhasználni. Tilos az egyedi azonosításra alkalmas statisztikai adatokat hatósági célra, peres és nemperes eljárásban felhasználni.

Az egyedi adatokhoz kizárólag a statisztikai adat előállításában, ellenőrzésben tevékenyen részt vevő munkatársak férhetnek hozzá. Ezen munkatársak adatvédelmi nyilatkozatot kötelesek aláírni, amelyben vállalják, hogy az adatokat a statisztikai szabályzatban, illetve a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően kezelik. Az egyedi adatokhoz hozzáférő munkatársak személyét és a hozzáférés terjedelmét az adott adatfelvételért felelős szervezeti egység vezetője határozza meg, és arról nyilvántartást vezet.

Az egyedi adatokat szervezeten belül csak adathordozó, illetve jelszóval védett közös mappa segítségével adhatják át egymásnak az illetékes munkatársak.

Kizárólag aggregált (összesített) adatokat lehet a minisztérium többi munkatársának, beleértve a statisztikát előállító szervezeti egység vezetőjén kívüli vezetőket, küldeni.

Az FM utasítás értelmében a munkatársak adatvédelmi oktatását a statisztikai koordinációért felelős szervezeti egység vezetőjének belső képzés keretében kell

elvégeznie. Mivel az utasítás 2018-ban lépett hatályba az első képzéseket a minisztérium 2018 őszén tervezi lebonyolítani.

A minisztérium minden statisztikában résztvevő munkatársára kiterjed az FM utasítás, ugyanakkor a szabályozással szemben a gyakorlatban nem írnak alá a statisztikai adatok védelmére vonatkozó titoktartási nyilatkozatot.

A közzététel során alkalmazott adatvédelmi szabályok és gyakorlat értékelése a 9.2 ismerv kerül bemutatásra.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a Kódexnek való teljes körű megfelelés érdekében a szervezet statisztikai tevékenységében résztvevő minden munkatársának titoktartási nyilatkozatot kell aláírnia a statisztikai adatok bizalmas kezeléséről.

9.2 Az adatok védelmét felfedés elleni védelmi módszertanok biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium statisztikai adatainak közzétételére vonatkozó statisztikai adatvédelmi szabályokat a vonatkozó FM utasítás szabályozza. A szabályozás szerint jelenleg nincs mód sem a belső felhasználók számára sem pedig a külső felhasználóknak mikoradatkiadásra.

A közzététel során az FM utasítás értelmében a minisztérium a 3-as szabályt alkalmazza, azaz akkor lehet egy statisztikai adatot közzétenni, ha az adatszolgáltatók száma eléri a hármat, egyébként csak további aggregáláshoz lehet felhasználni. Ezen esetben fontos feltétel, hogy az aggregált mutatóból ne lehessen visszakövetkeztetni az eredeti adatra.

A statisztikai adatok védelmét az adat kiadásáért, publikációjáért felelős munkatárs végzi el (az erdészeti statisztika esetén a NÉBIH, míg a vadgazdálkodás területén a SZIE), a felfedés elleni védelem biztosítása érdekében publikálás előtt a statisztikát előállító, a szakmai irányításért felelős szervezeti egység vezetője vagy az általa ezzel a feladattal megbízott munkatárs minden statisztikai adatot átvizsgál.

A vadgazdálkodási statisztikák esetén történik egyedi adatok kiadása, kizárólag abban az esetben, ha az adatszolgáltató a saját adatát kéri vissza, vagy előzetesen írásban hozzájárul az adatai kiadásához. A folyamat dokumentációja, melyet a SZIE vezet, az Akkreditációs Bizottság vizsgálata alapján megfelel a követelményeknek. A minisztérium többi szakstatisztikája esetén nem merült fel igény a fentiekben leírt egyedi adat kiadásra.

A környezetstatisztika területén az egyedi adatok mindenki számára hozzáférhetőek, egyrészt a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény, másrészt a 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól rendelkezésének megfelelően,

miszerint mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat - mint közérdekű adatokat – megismerni. A fentieknek megfelelően a levegőminőség-védelem statisztikai adatok esetén nem alkalmaznak felfedés elleni védelmi módszereket.

A felfedés elleni módszertanokra vonatkozóan írásban rögzített módszertan nem áll rendelkezésre, a munkatársak a bevett gyakorlat szerint járnak el, jellemzően a cellaelnyomás módszerét alkalmazzák, melyet a felhasználók számára is megjelölnek az adatközlésekben. Az Akkreditációs Bizottság a gyakorlatot megfelelőnek találta, ugyanakkor a jövőben az adatvédelmi módszerekre vonatkozó ismeretanyag bővítése javasolt.

9.3 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét szabályozott, informatikai biztonsági munkafolyamatok és azok technológiai fejlődéssel lépést tartó, folyamatosan karbantartott eszközei és szabályai garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium, valamint a statisztikai tevékenységben részt vevő NÉBIH és SZIE is rendelkezik Informatikai Biztonsági Szabályzattal az informatikai biztonság szabályozásához kapcsolódóan. A Földművelésügyi Minisztérium Ágazati Szintű Informatikai Biztonsági Szabályzata: 2/B/2017. (IV. 5.) Adatkezeléssel kapcsolatos Biztonsági Szabályzat.

Az informatikai biztonsággal kapcsolatos feladatokat a minisztériumban az Informatikai Biztonsági Felelős látja el.

A 309/2011. számú Korm. rendelet a központi informatikai szolgáltatások biztosítójának a NISZ Zrt.-t hatalmazza fel. A NISZ Zrt. és a minisztérium közötti egyedi szerződés értelmében a jogosultságokat és a hozzáféréseket a NISZ állítja be és kezeli, és a biztonságos informatikai körülményeket is biztosítja.

Az agrárgazdaság hiteleit bemutató adatfelvétel az AKI által működtetett Agrárstatisztikai Információs Rendszeren (ASIR) keresztül kerül végrehajtásra. A statisztikai adatok kezelése a többi adattól elkülönült módon történik az ASIR zárt és biztonságos informatikai környezetében. Az adatok hozzáférése egyedi azonosítást követően finomhangolható szerep alapú hozzáférések (RBA) segítségével szabályozott, biztosítva a legkisebb jogosultság elvét. A kiemelt ASIR modulok (adminisztrációs és törzsadat menedzsment) elérése kizárólag kétfaktorú azonosítással lehetséges, minden rendszerben végrehajtott tevékenység elektronikus naplózásra kerül. A statisztikai adatokhoz kizárólag a minisztérium adatfelvételben résztvevő kollégáinak van jogosultsága, míg a törzsadat menedzsment modulhoz az AKI rendszergazda

munkatársainak van hozzáférésük, akik titoktartási nyilatkozatot írtak alá az adatok védelme érdekében.

Az erdészeti statisztika előállításában résztvevő NÉBIH rendelkezik határvédelmi (tűzfal, IDP/IPS stb.) rendszerekkel és a munkaállomásoknál végpontvédelmi rendszerrel, valamint informatikai biztonsági felelőssel. A statisztikai adatok tárolása a NÉBIH saját géptermeében (a 2013. évi L. tv. végrehajtási rendeletében, a 41/2015. (VII. 15.) BM rendeletben leírt követelmények alapján 4. biztonsági osztálynak felel meg) üzemeltetett fizikai szerverrendszeren futó virtuális szervereken történik. A szerverekhez csak a megfelelő jogosultságokkal rendelkező kollégák férhetnek hozzá, mely jogosultságok kezelése, így nyilvántartása is, Windows Active Directory-ban történik. A statisztikai adatok logikailag, a hozzáférési jogosultságok szabályozásával vannak elkülönítve.

Az Országos Vadgazdálkodási Adattár a Szent István Egyetem informatikai rendszerébe ágyazottan működik. A fentieket a rendszer keretein belül lehet szabályozni.

Az egyedi statisztikai adatokhoz a jogosultságok kiadása az FM utasításban szabályozott, dokumentált, az adatbázisokhoz hozzáférő munkatársakról minden statisztikai adatbázis esetén elérhető a nyilvántartás. Az FM utasítás értelmében az egyedi adatokhoz hozzáférő munkatársak személyét és a hozzáférés terjedelmét az adott adatfelvételért felelős szervezeti egység vezetője határozza meg, és arról nyilvántartást vezet. A helyszíni ellenőrzés során az Akkreditációs Bizottság a nyilvántartásokat megtekintette, és megfelelőnek találta.

A dokumentumok áttanulmányozása és a helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az ASIR rendszer esetén a jogosultság igénylés munkatársi szinten történik, vezetői jóváhagyás nélkül. Az adatvédelem elvének való magasabb szintű megfelelés érdekében az egyedi statisztikai adatokhoz való jogosultság kérő dokumentumokat ki kell egészíteni a megfelelő szintű előzetes vezetői jóváhagyással. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson megbizonyosodott róla, hogy az egyedi statisztikai adatok informatikai biztonsági védelme megfelelő eszközökkel és folyamatokkal támogatott a minisztériumban.

9.4 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét megfelelő fizikai biztonsági eszközök és intézkedések biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium által gyűjtött egyedi adatok a minisztériumon kívül a NÉBIH-nél és a SZIE-nél, és az AKI-nál találhatóak.

Minden helyen biztosított a fizikai, technikai biztonság. A minisztérium épületébe ellenőrzött a beléptetés, emellett kamerás megfigyelés, belépő kártyával történő beléptetés szolgálja a fizikai védelmet, valamint az épületet készenléti rendőrség őrzi. A NÉBIH esetén a beléptetés chipkártyás rendszerrel történik, míg a SZIE esetén elkülönített épületben tárolják az egyedi adatokat, mely riasztó rendszerrel és kamerás megfigyelő rendszerrel ellátott.

A minisztérium vonatkozásában a jogszabálynak megfelelő tűzvédelmi rendszer került kiépítésre. Tekintettel arra, hogy az informatikai üzemeltetést és biztonságot a NISZ Zrt. biztosítja, a minisztériumon részére a NISZ Zrt. tájékoztató anyagokat állít össze az informatikai biztonságra vonatkozóan.

A NÉBIH-nél idén már 10 vizsgával záruló képzés volt informatikai biztonsági kérdésekben több, mint 300 résztvevővel. A munkatársak szélesebb körének elérése érdekében a NÉBIH ezen felül e-learning keretében is tart képzéseket, valamint biztonság tudatossági témában is naprakész ismereteket juttat el mindenki számára. Az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint példaértékű az e területen kialakított gyakorlat.

A biztonsággal kapcsolatos információk, szabályzatok minden munkatárs számára elérhetőek, a hibabejelentések kezelése a NISZ HelpDesk rendszerén keresztül, valamint a NEBIH ServiceDesk rendszerében megoldott, azok nyomon követhetőek és dokumentáltak.

10. Relevancia

A minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységének elsődleges célja, hogy a szakpolitika számára állítson elő releváns adatokat, ugyanakkor az egyéb felhasználók potenciális igényeit is igyekszik minél teljesebb mértékben kielégíteni. Az ez iránti elkötelezettségét a hivatalos statisztika szabályozásáról szóló FM utasításban is deklarálja. A 2018-tól az utasításban foglaltaknak megfelelően az OSAP tervezéshez igazodóan felhasználói igényfelmérő megbeszéléseket tartanak. Az ez évi megbeszélésekre az általuk ismert legfontosabb felhasználókat hívták meg. A megbeszélések emlékeztetői nyilvánosak, a statisztikai aloldalon elérhetőnek kell lenniük. A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság az emlékeztetők hiányosságait (pl. hiányzó jelenléti ív) jelezte, azonban a helyszíni vizsgálat során a pótlásra részben sor került. A felhasználói igényfelmérő megbeszélések struktúrája, tartalma előre nem rögzített, így a különböző statisztikák esetén bizonyos elemek hiányozhatnak.

A szélesebb felhasználói csoportok igényeit a minisztérium nem vizsgálja.

A minisztérium által előállított minden hivatalos statisztikai adat eredménye valamilyen formában hozzáférhető a statisztikai aloldalon a felhasználók számára. Leginkább előre definiált, statikus táblázatokban történik a közzététel, elemző kiadvány, közlemény kizárólag az agrárgazdaság hiteleiről készül. Ugyanakkor több az agráriumot bemutató átfogó kiadványban hasznosulnak az adatok. Emellett a minisztérium számára fontos, hogy a felhasználók igényeinek megfelelő formában is minél inkább elérhetőek legyenek az adataik, így a statisztikai aloldalról a KSH Tájékoztatási adatbázisában, illetve a STADAT rendszerében elérhető adatokra is közvetlen link mutat.

A minisztérium az FM utasítás kiadását megelőzően is folytatott konzultációt a felhasználókkal, azonban ezek nem voltak szabályozottak, csak eseti jelleggel történtek. Jó példa azonban, hogy az agrárgazdaság hiteleire vonatkozó statisztikájukat a felhasználói igényekre válaszként alakították ki, illetve 2017-ről 2018-ra 3 adatfelvételt szüntettek meg azok alacsony relevanciája miatt.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a minisztérium a relevancia elvében foglalt ismérvekhez tartozó elvárásoknak részben felel meg.

10.1 A statisztikai szervezetek olyan adatokat gyűjtenek és publikálnak, amelyek fontosak a felhasználóknak a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatok megértése és nyomon követése szempontjából.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium a felhasználók igényének megismerésére az FM utasításnak megfelelően 2018-tól felhasználói igényfelmérő megbeszéléseket szervez a legfontosabb felhasználói csoportok bevonásával. A felhasználói csoportokba a minisztérium belső felhasználói nem lettek külön bevonva. 2018-ban összesen négy ilyen egyeztetést tartottak, melyek emlékeztetői a statisztika aloldalon mindenki számára elérhetőek. Az FM utasítás kiadása előtt is vizsgálták a felhasználói igényeket, és ezek alapján módosították a statisztikáikat, azonban ezek nem voltak szabályozottak, csak eseti jelleggel történtek. Az agrárgazdaság hiteleire vonatkozó statisztikájukat ugyanakkor a felhasználói igényekre válaszként alakították ki, míg 2017-ről 2018-ra 3 adatfelvételt szüntettek meg azok alacsony relevanciája miatt.

A szélesebb felhasználói igények felmérését a minisztérium eddig költséghatékonysági szempontból nem tervezte, a megbeszéléseken túl nem vizsgálta a letöltési adatokat, vagy adatok hasznosulásának más mutatóit.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a jobb megfelelés érdekében fontolják meg, hogy a minisztériumi belső igényeket, elégedettséget valamilyen strukturált formában rendszeresen felmérjék, valamint a szélesebb felhasználói csoportok igényeit is próbálják

megismerni. Emellett javasolja az Akkreditációs Bizottság, hogy a rendelkezésre álló egyéb adatokat (pl. letöltési adatok) is hasznosítsák a felhasználói igények, a hasznosulás jobb megismerése érdekében.

10.2 Minden statisztikai adatfelvételnek létezik a nyilvánosság számára elérhető vagy más módon hasznosuló eredménye.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a minisztérium által végrehajtott valamennyi statisztikai adatfelvételnek létezik nyilvánosan elérhető eredménye. A statisztikák közzététele jellemzően elektronikus formában, előre definiált, statikus táblaszerkezetben történik a minisztérium statisztikai aloldalán. Emellett az statisztikák egy része a KSH honlapján a Tájékoztatási adatbázisban, valamint a STADAT rendszerben is hozzáférhet, melyekre közvetlen link mutat a minisztérium oldaláról.

A minisztérium publikációs tevékenységére kevésbé jellemző az elemző kiadványok közzététele, az agrárgazdaság hiteleire vonatkozóan készít statisztikai közleményt, ám a közlemények körét a jövőben a többi statisztikára vonatkozóan is tervezi kiterjeszteni. Ugyanakkor az előállított adatokat más összefoglaló kiadványban hasznosítják, melyek közül kiemelendő az Agrárjelentés.

A minisztérium az eredményeket az adatvédelmi szabályok figyelembevételével mellett, valamint az adott statisztika pontosságának figyelembe vételével igyekszik megfelelő részletettséggel közzétenni (megyei bontású táblázatok is elérhetőek, ahol releváns). A gyakorlatban folyamatosan vizsgálják, hogy mely statisztika esetén biztosítható a nagyobb részletettségű adatközlés.

A felhasználók számára az egyedi adatkérés is biztosított, melynek módját, szabályait az FM utasítás határozza meg, a felhasználók pedig a honlapon kapnak információt az adatkérés menetéről és feltételeiről. Kutatási célú mikroadat hozzáférést a minisztérium nem biztosít a felhasználók számára.

11. Pontosság és megbízhatóság

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy az FM utasításban leírt szabályozásnak megfelelően a minisztérium elkötelezett abban, hogy minél pontosabb és megbízhatóbb statisztikai adatokat állítsanak elő és tegyenek közzé.

Az adatelőállítási folyamat során a legtöbb felvétel esetén, az FM utasításban előírtak szerint pontossági mutatókat mérnek és az eredmények alapján amennyiben szükséges beavatkoznak a folyamatba (pl. sürgetés, adatszolgáltatók megkeresése, ha a válaszadási arány alacsony). A felhasználók számára a pontossággal kapcsolatos információk a minisztérium statisztikai oldalán a minőségjelentésekben érhetőek el. Az eljárás során megállapításra került, hogy a minőségjelentések nem teljes körűen érhetőek el, illetve a tartalma az elérhető jelentéseknek nem egységes.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a minisztérium a pontosság és megbízhatóság elvben foglalt ismérvek elvárásainak részben megfelel.

11.1 A statisztikai szervezetek meghatározzák a statisztikai termékek pontossági kritériumait.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium által gyűjtött statisztikai adatok a legtöbb esetben teljes körűek. Ez alól az 1260 számú OSAP (Nettó fakitermelés és hengeresfa fafeldolgozás) képez kivételt. Az FM utasítás 11. §-a pontosan meghatározza, hogy az adatok ellenőrzése során milyen pontosságra vonatkozó mutatókat kell vizsgálni. A legfontosabb mutatók a következők: egység és tétel szintű beérkezési arányok, egység és tétel szintű imputálási arányok, hibajavítások aránya, összehasonlítás más forrásból származó adatokkal. A pontosságra vonatkozó kritériumokat azonban előre nem rögzítik, így mindig szakmai mérlegelés alapján döntenek a megfelelőségről. A teljes körű felvételek esetén az elvárt válaszadási arányra a gyakorlatban vannak normák, melyeket konzekvensen használnak, melyet a helyszíni vizsgálat során tapasztaltak is alátámasztják (pl. a vadgazdálkodás területén 98%-os válaszadási arányt alkalmaznak). A válaszadási vagy beérkezési arányon kívül sem a szabályozásban sem pedig a gyakorlatban nem határoznak meg más pontossági mutatóra elvárt szinteket.

Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a statisztikai termékek pontosságára vonatkozó kritériumok előzetes kitűzése és azok megvalósulásának szisztematikus vizsgálata segítené a megbízhatóság növelését.

11.2 A statisztikai szervezetek tájékoztatják a felhasználókat az eredmények pontosságáról.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az FM utasítás 11. §-a rendelkezik róla, hogy az ellenőrzés során használt pontossági mutatók eredményeit egy rövid minőségjelentésben kell dokumentálni. A minőségjelentések közzététele az utasításban nem szabályozott, az éves beszámoló részeként viszont a statisztikai adatfelvételek minőségéről, beleértve a pontosságot is összefoglalót kell készíteni. A gyakorlatban a minisztérium az FM utasításban meghatározott dokumentációs céllal elkészített minőségjelentéseket a felhasználók

számára elérhetővé teszi a statisztikai aloldalon az adatok megjelenésével egyidőben, azonban a vizsgálat időpontjában nem minden szakstatisztikára volt feltöltve a dokumentum.

A minőségjelentés részletes pontossági mutatókat tartalmaz, néhány esetben a fent felsoroltakon túli mutatókra vonatkozóan is (pl. védett adatok száma), a mintavételes felvétel esetén pedig a legfontosabb statisztikai mutatókra vonatkozó konfidencia intervallumokat is elérhetővé teszi a felhasználók számára.

Az Akkreditációs Bizottság úgy ítéli meg, hogy a minisztérium egyik erőssége, hogy a felhasználók az adatokkal egyidőben információt kaphatnak az adatok pontosságáról.

12. Időszerűség és időbeli pontosság

A minisztérium rendelkezik Tájékoztatási naptárral, amely mindenki számára elérhető a statisztika aloldalon. A közzétételi naptár összeállítását és közzétételét az FM utasítás részletesen szabályozza.

A Tájékoztatási naptárban meghatározott közlési időpontokat az adatok rendelkezésre állása alapján a lehető legrövidebb időben állapítják meg, figyelembe véve az adatgyűjtéshez, feldolgozáshoz szükséges időt, valamint a késedelmes adatszolgáltatások becsült csúszását. Ugyanakkor az adatelőállításához szükséges időt részletesen nem tervezik, és az időszerűségekre vonatkozó felhasználói igényeket nem vizsgálják. Amennyiben van nemzetközi adatszolgáltatás, akkor a közzétételi időt a nemzetközi szervezet közlési időpontjához igazítják.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás eredményeképpen megállapította, hogy a minisztérium az időszerűség és időbeli pontosság elvében foglalt ismérvek elvárásainak teljes mértékben megfelel.

12.1 Az adatok közlési időpontja a lehető legközelebb van a vonatkozási időponthoz vagy időszakhoz.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium a Tájékoztatási naptár összeállítása során a korábbi évek közlési időpontjai alapján határozta meg, rögzítette a közlési időpontokat. Közlési időpontokat az adatok rendelkezésre állása alapján a lehető legrövidebb időben állapítják meg, figyelembe véve az adatgyűjtéshez, feldolgozáshoz szükséges időt, valamint a késedelmes adatszolgáltatások becsült csúszását. Az adatelőállításához szükséges időt ugyanakkor részletesen nem tervezik, és az időszerűségekre vonatkozó felhasználói igényeket

szisztematikusan nem vizsgálják, de a felhasználói igényfelmérő egyeztetéseken az időszerűséggel kapcsolatban a felhasználók nem jeleztek problémát.

Az Akkreditációs bizottság javasolja, hogy a tervezett fejlesztések (pl. elektronikus adatgyűjtés) bevezetését követően a közlési időpontokat vizsgálja felül a minisztérium.

12.2 A hivatalos statisztikai adatokat tájékoztatási program szerint kitűzött időpontokban teszik közzé, amely naprakész, nyilvános és előzetesen megismerhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A statisztikai tevékenységre vonatkozó FM utasítás szabályozza a minisztérium statisztikai tájékoztatási naptárának a kidolgozását és közzétételét.

A publikációs naptárat minden évben december 15-ig össze kell állítani, és december 31-ig közzétenni a statisztika aloldalon letölthető formában. A tájékoztatási naptárban közzölt időponttól csak indokolt esetben lehet eltérni, és ezt az erről szóló döntést követően az új időpont megjelölésével azonnal jelezni kell a minisztérium honlapján, a tájékoztatási naptáron belül jelzik (külön oszlopban kell szerepeltetni a módosított dátumot). 2018-ban a vizsgálat lefolytatásáig nem került sor módosításra az előre közzétett publikációs naptárban.

Az Akkreditációs Bizottság a vizsgálat során meggyőződött róla, hogy a tájékoztatási naptár összeállítása és közzététele a szabályozásnak megfelelően működik a gyakorlatban, a felhasználók számára elérhető, jól követhető formában. A tájékoztatási naptár mellett a minisztérium az adatok mellett is jól láthatóan jelzi, ha az elérhető adatok köre frissült.

13. Koherencia és összehasonlíthatóság

A minisztérium rendszeresen ellenőrzi a statisztikai adatok belső koherenciáját, a rendelkezésre álló külső adatforrásokkal az összevetés megtörténik.

A belső koherenciavizsgálat a feldolgozásba épül be, leginkább a részadatok és az összesenek összevetése történik meg. Az agrárgazdaság hitelei szakstatisztika az ASIR rendszeren keresztül valósul meg, melybe beépítve, dokumentáltan történik meg az ellenőrzés.

A nemzetközi összehasonlíthatóság szempontjából fontos kiemelni, hogy a szervezet ismeri és folyamatosan nyomon követi a nemzetközi módszertanokat, illetve azok változását, és a saját statisztikáit annak figyelembevételével állítja elő. Azokban az

esetekben ahol rendelkezésre állnak nemzetközi adatok, a közzététel során figyelembe veszi a nemzetközi szervezetek közlési gyakorlatát.

A területi összehasonlíthatóság több szakstatisztika területén biztosított, a jelzett felhasználó igények alapján a területi bontásban elérhető adatok körét a jövőben bővíteni tervezi a minisztérium.

Az időbeli összehasonlíthatóságot a minisztérium nem vizsgálja szisztematikusan, sem az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezők jelzésére, sem a leírására nem alkalmaz egységes jelzéseket, dokumentációt. Az egyes szakstatisztikák területén az időbeli konzisztencia biztosítása megtörténik.

A statisztikai aloldalon közzétett minőségjelentések tartalmazzák az összehasonlíthatóságra és koherenciára vonatkozó részletes információkat, bemutatva a koherencia vizsgálathoz használt adatforrásokat is, valamint a nemzetközi, területi és időbeli összehasonlíthatóság bemutatása is elérhető. Ugyanakkor a minőségjelentések kitöltése, az adott témák értelmezése nem egységes a különböző szakstatisztikák esetén.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás eredményeképpen megállapította, hogy a minisztérium a koherencia és összehasonlíthatóság elvében foglalt ismérvek elvárásainak részben megfelel.

13.1 Érvényesül a statisztikai adatfelvételek belső és más szakstatisztikákkal való konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium az előállított statisztikai esetén a folyamatba építve végez belső konzisztencia-vizsgálatokat. Az ASIR rendszerben végrehajtott agrárgazdaság hitelei statisztika esetén az ASIR rendszerbe épített ellenőrzések segítségével vizsgálják a részadatokat és az összesenek közötti konzisztenciát. A többi területen a feldolgozás részeként valósítják meg a belső konzisztencia vizsgálatokat.

A minisztérium folyamatosan nyomon követi azokat az adatforrásokat, melyeket a statisztikai adatelőállítás során makrovalidálásra, konzisztencia-vizsgálatra hasznosítani tud. Az agrárgazdaság hiteleire vonatkozó szakstatisztikát az Magyar Nemzeti Bank vonatkozó statisztikájával vetik össze, vizsgálva a változás irányát és mértékét. Az erdőgazdálkodásra vonatkozó statisztikák esetén vizsgálták, hogy a fakitermelés validálásához hasznosíthatóak-e a felhasználási oldalra vonatkozó statisztikák.

Az Akkreditációs Bizottság az eljárás során megállapította, hogy a minisztérium a konzisztencia-vizsgálatok minél szélesebb körét igyekszik a statisztikai adatelőállítási folyamatába beépíteni.

13.2 A hivatalos statisztikai információk országon belüli területi összehasonlításának a lehetősége biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium szakstatisztikái közül a területi összehasonlíthatóság a védett természeti területek és a vadgazdálkodás, a levegőtisztasági-védelmi statisztikák területén biztosított. Az első két esetben megyei adatok érhetőek el a felhasználók számára, míg a levegőtisztaság-védelem területén mérőállomás szintű adatokat tudnak a felhasználók összehasonlítani. Az erdészeti statisztikák területén az erdőkárokra vonatkozó statisztikákat erdészeti nagytájak szerint közli a minisztérium, a többi erdészeti statisztika esetén a területi összehasonlíthatóság jelenleg még nem biztosított, mivel a mintavételes felvétel esetén a minta csak országos szinten reprezentatív. A felhasználói igényfelmérő megbeszélésen az erdőgazdálkodási statisztikák esetén területi adatok iránti igény felmerült, így a minisztérium vizsgálja, hogy a mintavételi terv módosításával hogyan tudja biztosítani a megyei szintű adatokat. A teljes körű erdészeti adatok esetén a területi adatok közzétételének nincs akadálya.

Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a gyakorlatban a minisztérium törekszik a területi adatok minél szélesebb körű közzétételére, a jelenleg elérhető adatok köre biztosítja az összehasonlíthatóságot azon statisztikáknál, ahol a területi dimenzió a leginkább releváns.

13.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatban alkalmazott módszertanok, valamint az adatok közlési módja összevethetők a nemzetközi szervezetek közlési gyakorlatával.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium a szakstatisztikái előállítása során folyamatosan nyomon követi a nemzetközi módszertanokat, azok változásait, és a hazai adatelőállítását ahhoz igazítja. A környezetstatisztikai adatfelvételeit teljes egészében a vonatkozó európai uniós módszertanok alapján állítja elő, míg az agrárgazdaság hitelei hazai felhasználói igények kielégítésére dolgozta ki, követve az MNB által használt módszereket, fogalmakat. Az Erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás területén szintén nyomon követik a nemzetközi módszertanokat. A 4. elvnel bemutatott nemzetközi együttműködések lehetőséget biztosítanak a minisztérium számára, hogy a vonatkozó módszertanok kialakításában is aktívan részt vegyenek.

A szervezet számos nemzetközi adatszolgáltatást teljesít több szervezet számára. Az Erdőgazdálkodásra vonatkozó statisztikák és környezetstatisztika területén a nemzetközi adatszolgáltatások esetén a minisztérium megfelel a nemzetközi szervezetek

elvárásainak, a nemzetközi szervezet közül az ENSZ vizsgálja az erdészeti statisztika módszertanát, az Eurostat nem vizsgálta a minőséget. A nemzetközi adatátadásokra vonatkozó információk részletesebben a 4. elv értékelésnél találhatóak meg.

Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a minisztérium mind az alkalmazott módszerekben, mind a közlési gyakorlatában folyamatosan nyomon követi a nemzetközi módszertanokat és annak figyelembevételével hajtja végre az adatfelvételeit.

13.4 Érvényesül az adatok időbeli konzisztenciája.

13.5 Az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezőket egyértelműen jelzik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a minisztérium a közzététel során minél hosszabb idősoros adatok publikálására törekszik. A jogszabályi, vagy módszertani változások miatt bekövetkezett időbeli törések kezelésére nincs egységes szabályzat, szakstatisztikánként eltérő gyakorlatot követnek, koordináció ezen a területen jelenleg nem valósul meg. Az idősorokban található törések jelölésére, az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezők leírására nincs egységes jelölés, leírás a különböző szakstatisztikák esetén. A helyszíni vizsgálat során a különböző területek bemutatták az időbeli konzisztencia biztosítására milyen módszereket használnak.

A vadgazdálkodási statisztikák idősorai a minisztérium honlapján 2012-től érhetőek el, azonban az adatok 1960-tól rendelkezésre állnak és az Országos Vadgazdálkodási Adattárban elérhetőek. Az időbeli összehasonlíthatóságra a 1995-ös szabályozási változások hatással voltak, a konzisztencia biztosítása érdekében a 1993-1995-ös évre vonatkozó adatokat mindkét módszertan szerint elkészítették, így a felhasználók számára lehetőség van becslési módszerek segítségével összehasonlítható hosszú idősorok összeállítására.

Az erdőgazdálkodás területén a 2009-es erdőtörvény miatt voltak változások az adatfelvétel módszertanában. A közölt adatokban, valamint a módszertani dokumentációban, minőségjelentésben az időbeli konzisztencia problémára vonatkozó információ nem érhető el.

A környezetstatisztika területén belül a levegőtisztaság-védelmi adatokat 2013-tól publikál a minisztérium. Egyedül „Budapest, Miskolc és Székesfehérvár átlagos kén-dioxid és nitrogén-dioxid koncentrációjára” vonatkozóan tesznek közzé 1985-től adatokat. Ennél az adatkörnél voltak mérési változások, melyek befolyásolják az időbeli összehasonlíthatóságot, melyet egyértelműen jeleznek az adatoknál. A módszertani

dokumentációban elérhető az időbeli összehasonlíthatóságra vonatkozó információ. A védett természeti területek esetén az időbeli konzisztencia biztosított, nem volt törés az idősorokban, az adatokat 1991-től érhetik el a felhasználók.

Az agrárgazdaság hitelei szakstatisztika esetén az időbeli konzisztencia biztosított, az egyéni gazdaságok esetében 2015-től, a gazdasági szervezetek esetében 2016-tól érhető el összehasonlítható idősor.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy az Agrárközgazdasági Főosztály módszertani koordinációs feladatainak részeként feleljen azért, hogy az időbeli konzisztencia biztosítása érdekében minden szakstatisztika esetén szisztematikusan vizsgálják meg, hogy a módszertani változások milyen hatással vannak az összehasonlíthatóságra, és lehetőség szerint biztosítsák a hosszú, összehasonlítható idősorok elérhetőségét. Az időbeli konzisztenciát befolyásoló információkat a felhasználók számára tegyék elérhetővé a módszertani dokumentáció vagy a minőség jelentés részeként. Az erdészeti statisztikákra vonatkozó minőségjelentésekben jelenleg az időbeli összehasonlíthatóság pontban leírtak felülvizsgálata szükséges. Az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezők jelzésére javasolt egységes jelölés bevezetése a szakstatisztikák esetén.

14. Hozzáférhetőség és érthetőség

A minisztérium közzétételi gyakorlatát a hivatalos statisztikai szabályzatról szóló FM utasítás részletesen szabályozza. A minisztérium honlapján belül, az Agrárgazdaságért felelős államtitkárság oldala alatt a kiemelt szakmai területek között önálló aloldallal rendelkezik a statisztika. Az oldalon a statisztikai adatok, tájékoztatási naptár mellett elérhetőek (bizonyos elemek nem minden statisztikájukra feltöltöttek) a legfontosabb módszertani információk, minőségjelentések, valamint a kontakt e-mail címek egyaránt. A felhasználókat tájékoztatják az egyedi adatkérés lehetőségéről, feltételeiről, az ehhez kapcsolódó Önköltség-számítási szabályzat szintén mindenki számára hozzáférhető a honlapon. A statisztika aloldalon található információk korlátozottan érhetőek csak el angol nyelven.

A minisztérium tervezi egy új, az államtitkárságtól független, felhasználóbarátabb statisztikai aloldal létrehozását, melyen a tartalmi elemek bővíthetnek.

A minisztérium jelenleg nem biztos mikroadatokhoz való kutatási célú hozzáférést senki számára. A kutatási célú hozzáférést eddig költséghatékonysági szempontok miatt nem tartották kivitelezhetőnek. A hozzáférhetőség javítása érdekében az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint ugyanakkor szükséges – az adatvédelem szabályainak

érvényesítése mellett – az előállított adatokhoz való minél szélesebb körű tudományos célú hozzáférés biztosítása.

Az eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az érthetőség javítása érdekében szükséges a jelenleg elérhető módszertani információkat felülvizsgálni (lehetőség szerint valamilyen nemzetközi, vagy jó hazai gyakorlatot alapul véve), és az összes minisztériumi statisztikára kiterjeszteni. A szélesebb felhasználók hozzáférhetőségének javítása érdekében az angol nyelven elérhető információk körét pedig tovább kell bővíteni.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az Agrárminisztérium a hozzáférhetőség és érthetőség elvében foglalt ismérvekhez tartozó elvárásoknak részben felel meg.

14.1 A statisztikai szervezetek rendelkeznek a közzétételi rendet szabályozó nyilvános dokumentummal.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium rendelkezik a közzététel rendjét szabályozó nyilvános dokumentummal. A hivatalos statisztikai tevékenységre vonatkozó FM utasítás 13. §-a szabályozza a tájékoztatást. A szabályozás magában foglalja a tájékoztatás pártatlanságának, objektivitásának a biztosítását, az egyidejű hozzáférés, az elektronikus közzététel menetét, valamint az egyedi adatigények teljesítésének a feltételeit.

A minisztérium a statisztikai aloldalon tájékoztatja a felhasználókat, hogy hogyan, milyen módon jelezhetik egyedi adatigényeiket. Emellett az Önköltségszámítási szabályzat is elérhető az aloldalon, mely alapján a felhasználók előzetesen tájékozódhatnak a várható költségekről.

14.2 A statisztikai adatfelvételtől származó információkat a felhasználói igényekre tervezett csatornákon keresztül aggregált, illetve mikroadat formájában is hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak, részben megfelel.

A minisztérium jelenleg a statisztikai aloldalon keresztül teszi hozzáférhetővé az általa előállított statisztikákat. A minisztérium a honlapján kizárólag aggregált adatokat tesz hozzáférhetővé, leginkább előre definiált statisztikai táblázatok formájában. A közzétételi csatornákkal kapcsolatos felhasználói igényeket – a költséghatékonyság szem előtt tartásával – a KSH által biztosított Tájékoztatási adatbázis nyújtotta lehetőségekkel igyekeznek kielégíteni. A Tájékoztatási adatbázisban jelenleg elérhetőek az agrárgazdaság hiteleire vonatkozó adatok, így lehetősége van a felhasználóknak a saját igényeiknek megfelelő táblaszerkezetben lekérdezni az adatokat.

A minisztérium a felhasználók számára jelenleg semmilyen formában nem biztosítja a mikroadatokhoz való kutatási célú hozzáférést. Eddig nem érkezett olyan felhasználói igény a minisztérium felé, amely mikroadatok kiadását tette volna szükségessé, ezért erre vonatkozó szabályozás sem készült. A mikroadat hozzáférés biztosítását a minisztérium nagyon idő- és költségigényes feladatnak látja, így a bevezetést megelőzően részletes tervezést tart szükségesnek.

A szervezet nem üzemeltet közösségi média felületet (pl. Facebook oldalt), amelyen a statisztikai adatokra tudja felhívni a nyilvánosság figyelmét.

14.3 A statisztikai termékek közzététele mellett azok értelmezését segítő leíró metaadatok is nyilvánosak, és a felhasználók számára érthetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel

A minisztérium minden szakstatisztikájára vonatkozóan módszertani dokumentációt készít, melynek a struktúrája az Agrárközgazdasági Főosztály által adott módszertani útmutatásban meghatározott. Jóllehet, a módszertani dokumentáció egységes felépítésben készül el minden szakstatisztikára, de a struktúra nem követi a nemzetközi, vagy hazai standardokat. A dokumentum tartalmazza a legfontosabb fogalmakat, de a használt osztályozások, azok forrása már nem része.

A kitöltött módszertani dokumentációk a felhasználók számára a statisztikai aloldalon elérhetőek. A vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy csak az agrárgazdaság hiteleire és az Erdészeti statisztikákra vonatkozó dokumentáció érhető el a honlapon. A módszertani dokumentációk mellett a közzététel időpontjában minőségjelentéseket is publikálnak, mely az adatok érthetőségét nagymértékben támogatja.

Az érthetőség elvének jobb megfelelése szempontjából az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a jelenlegi módszertani dokumentáció kiegészítése szükséges, kiemelten az alkalmazott fogalmak, osztályozások pontos leírásával, valamint az adatelőállítási folyamat bemutatásával. Emellett az összes szakstatisztikára vonatkozó módszertani dokumentációt közzé kell tenni a statisztikai aloldalon, ezzel segítve az adatok jobb megértését.

14.4 A statisztikai termékekhez történő hozzáférés elsődleges formája az elektronikus közzététel.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A vizsgált szervezet a statisztikai adatokat fő szabályként elektronikus formában teszi közzé, az FM utasítás 13. § (7) bekezdésben leírt szabályozásnak megfelelően. A minisztérium rendelkezik különálló statisztikai aloldallal, mely a Mezőgazdaságért felelős

államtitkárságon belül, a kiemelt témák között érhető el a felhasználók számára. A saját honlapon való közzététel mellett a környezetstatisztika és az agrárgazdaság hitelei szakstatisztikák esetén a KSH tájékoztatási adatbázisában és STADAT rendszerében is publikálásra kerülnek adatok, melyek közvetlenül a minisztérium statisztikai oldaláról is elérhetőek.

A statisztikai oldalon a felhasználók számára elérhető a Tájékoztatási naptár, melynek megfelelően frissítik a statisztikai adatokat. Az egyes szakstatisztikák mellett figyelemfelkeltő jelöléssel jelzik a felhasználók számára, amennyiben az adatok frissültek.

A minisztérium oldala akadálymentes, azonban a statisztikai oldal nem rendelkezik egyedi keresővel, és az akadálymentesítés ezen a felületen nem megoldott.

Az elektronikus hozzáférés fejlesztése érdekében minisztérium tervezi egy új, az államtitkárságtól független, felhasználóbarátabb statisztikai oldal létrehozását, melyen a tartalmi elemek bővíthetnek.

14.5 A legfontosabb hivatalos statisztikai információk idegen nyelven is elérhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai oldal vizsgálata során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a legfontosabb hivatalos statisztikai információk, valamint a kontakt információk angol nyelven elérhetőek a felhasználók számára. A legfontosabb információkra vonatkozóan az angol nyelvű közzététel kötelezettséget az FM utasítás szabályozza. A magyar nyelvű oldalhoz képest leginkább az érthetőséget támogató információk hiányoznak az angol nyelvű honlapról. Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az angol nyelven közzétett információkat ki kell terjeszteni az adatok megértését segítő módszertani dokumentációkra, valamint a minőség jelentésekre egyaránt.

6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján

A vizsgálati jelentésbe foglalt ténymegállapítások és értékelés alapján az Akkreditációs Bizottság a KSH elnökének a következő javaslatot teszi:

Az Akkreditációs Bizottság javasolja az Agrárminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.

Egyúttal a Bizottság javasolja az 2. szakaszban megfogalmazott ajánlások szerinti fejlesztések, változtatások végrehajtását a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveknek történő magasabb szintű megfelelés érdekében, amelyek ütemtervét az akkreditált szervezetnek ki kell dolgoznia.

Kelt: Budapest, 2018. augusztus 24.

7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban

[Ide kerülnek bemásolásra változtatás nélkül azok az észrevételek, melyeket az értékelt szervezet a jelentés 2. véleményezésekor (a véglegesnek szánt jelentés megküldésekor) mint észrevételeket fenntart és kéri azok feltüntetését a jelentésben.]

I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői

Helyszíni értékelés Agrárminisztérium

Dátum: 2018. július-augusztus

	Akkreditációs Bizottság tagjai
1	Mag Kornélia, Elnök
2	Oroszlán Balázs
3	Tóth Péter
	A helyszíni értékelés szervezet részéről jelen volt résztvevői (név; szervezeti egységének neve; titulus; szerepe, amit az audit során betöltött)
4	dr. Juhász Anikó, agrárgazdaságért felelős helyettes-államtitkár Agrárminisztérium
5	Szentirmay Zoltán, főosztályvezető, Agrárminisztérium, Agrárközgazdasági Főosztály,
6	Madarász István, osztályvezető Agrárminisztérium, Agrárközgazdasági Főosztály, Agrárstatisztikai és Elemző Osztály
7	Füller Miklós, osztályvezető Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Informatikai Üzemeltetés-fejlesztési és Adatvédelmi Osztály
8	Csizmadia Dávid Tibor, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
9	Reiter Szilvia, statisztikai koordinátor, Agrárminisztérium, Agrárközgazdasági Főosztály, Agrárstatisztikai és Elemző Osztály
10	dr. Szabó Elemér, környezettechnológiai referens, Agrárminisztérium Hulladékgazdálkodási Főosztály
11	Dalvár Vince Gábor, főosztályvezető-helyettes, Agrárminisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály
12	Lamperth Rita, vadászati referens Agrárminisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály
13	prof. dr. Csányi Sándor Szent István Egyetem, az Országos Vadgazdálkodási Adattár vezetője
14	Nagy Frigyes Vince, erdészeti szakmai referens, Agrárminisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály
15	Dézsmá György, osztályvezető, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság, Statisztikai és Elemző Osztály

16	Dr. Tobisch Tamás, statisztikai elemző, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság, Statisztikai és Elemző Osztály
17	Dr. Varga Judit, levegőminőség-védelmi referens, Agrárminisztérium, Környezetmegőrzési Főosztály
18	Zsembery Zita, Natura 2000 referens, Agrárminisztérium, Természetmegőrzési Főosztály
19	dr. Dobi Bálint, főosztályvezető, Agrárminisztérium, Környezetmegőrzési Főosztály
20	Sabján Beáta, képzési referens. Agrárminisztérium, Személyügyi és Igazgatási Főosztály
21	dr. Vágó Szabolcs, adatvédelmi tanácsadó, Agrárgazdasági Kutató Intézet
22	Bábáné Demeter Edit, osztályvezető, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Agrárstatisztikai Információs Osztály
23	Rudolf Jenő, költségvetési referens, Agrárminisztérium, Költségvetési Főosztály
24	Szabó Eszter Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság, Statisztikai és Elemző Osztály
	A szervezet értékelését előkészítő koordinátor(ok) az értékelt szervezetnél
	Páll Zsombor, statisztikai koordinátor, Agrárminisztérium, Agrárközgazdasági Főosztály, Agrárstatisztikai és Elemző Osztály
	Egyéb meghívottak, külsős résztvevők